

Sisäasiainministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelma 2014-2017 sekä tulossuunnitelma 2013

ISSN 1236-2840

Sisäasiainministeriön julkaisu 52/2012

Sisäasiainministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelma 2014-2017 sekä tulossuunnitelma 2013

ISBN 978-952-491-822-0 (nid.)

ISBN 978-952-491-823-7 (PDF)

Painopaikka: Kopijyvä Oy, 2012

Kannen kuvat: Kuvapankki

1. Johdanto

Sisäasiainministeriö huolehtii mm. oman strategiatyönsä sekä tulosohjausprosessin avulla siitä, että hallitusohjelmaan ja hallituksen strategiseen toimeenpanosuunnitelmaan kirjatut linjaukset sekä muiden ministeriöiden kanssa yhteistyössä toteutettavat kehittämistoimenpiteet otetaan huomioon kaikessa toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa.

Sisäasiainministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmaa uudistettiin edelliselle suunnittelukaudelle. Tiivistämisen ja ohjausvaikutuksen lisäämisen ohella uudistuksella pyrittiin tukemaan monivuotisen suunnittelun toteuttamista hallinnollisesti kevyemmin. Tämän johdosta kaudelle 2013-2017 laadittavan TTS – asiakirjan muutokset ovat vähäisempiä viime vuoteen verrattuna.

Toiminta- ja taloussuunnitelmassa raportoinnin ja kuvauksen painopisteinä ovat edelleen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja sen edistämiseksi tehtävät keskeiset toimenpiteet. Asiakirjan rakenne perustuu KIEKU -järjestelmän toiminto-seurantakohde – malliin.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Lähtökohdat suunnittelukauden toiminnalle	7
2.1. Toimintaympäristö	7
3. Sisäasiainministeriö ja yhteinen konsernipolitiikka – ohjaustoiminnot	9
3.1. Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	9
3.2. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	10
3.2.1. Toiminnan suunnittelu	10
3.2.2. Taloussuunnittelu	11
3.2.3. Seuranta ja raportointi	11
3.2.4. Ohjaus- ja kehittämistyö	12
3.2.5. Henkilöstöpolitiikka ja strateginen henkilöstösuunnittelu	13
3.2.6. Tutkimus- ja kehittämistyö	16
3.2.7. Valmius ja varautuminen	16
3.2.8. Laillisuusvalvonta	17
3.2.9. Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen	18
3.2.10. Yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän torjuminen	18
3.3. Muut yhteiset hallinnonalatason kokonaisuudet	20
3.3.1. EU ja kansainväliset asiat	20
3.3.2. Siviilikriisinhallinta	20
3.3.3. Tietohallinto	21
3.3.4. Toimitilahallinto	24
3.3.5. Solid – rahastotehtävät	25
4. Poliisitoimi	27
4.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	27
4.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2013	28
4.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017	30
4.4. Poliisihallitukselle asetetut tulostavoitteet vuonna 2013	31
4.5. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	32
4.6. Säädösvalmistelu	39

5. Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät	41
5.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.....	41
5.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2013	42
5.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017	43
5.4. Rajavartiolaitokselle asetetut tulostavoitteet vuonna 2013	44
5.5. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	44
5.6. Säädosvalmistelu	46
6. Pelastustoimi.....	49
6.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.....	49
6.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2013	50
6.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017	51
6.4. Pelastusopistolle asetetut tulostavoitteet vuonna 2013.....	52
6.5. Alueen pelastustoimi - informaatio-ohjauksen keinoin vuonna 2013 saavutettavat tavoitteet	52
6.6. Aluehallintovirastoille asetetut tulostavoitteet (pelastustoimi ja varautuminen) vuonna 2013	53
6.7. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	53
6.8. Säädosvalmistelu (pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta).....	55
7. Hätäkeskustoiminta.....	57
7.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.....	57
7.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2013	58
7.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017	59
7.4. Hätäkeskuslaitokselle asetetut tulostavoitteet vuonna 2013.....	60
7.5. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	60
8. Maahanmuuttohallinto.....	63
8.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.....	64
8.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2013	64
8.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017	66
8.4. Maahanmuuttovirastolle asetetut tulostavoitteet vuonna 2013	67
8.5. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus	68
8.6. Säädosvalmistelu	70

2. Lähtökohdat suunnittelukauden toiminnalle

2.1. Toimintaympäristö

Sisäinen turvallisuus on valtion perustehtäviä ja siksi on tärkeää turvata turvallisuuspalvelut kaikilla alueilla. Monimuotoistuva, nopeasti muuttuva globaali turvallisuustilanne asettaa uusia haasteita sisäisen turvallisuuden varmistamiselle.

Väestön ikääntyminen, yksinasuvien vanhusten määrä ja väestön keskittyminen kasvukeskuksiin asettavat haasteita sisäasiainministeriön hallinnonalan tuottamille turvallisuuspalveluille. Palvelutarpeiden ennustetaan kasvavan ja palvelutaso tulee kyetä ylläpitämään myös harvaanasutuilla alueilla, joiden väestörakenne painottuu ikäihmisiin. Ikääntymisen myötä myös onnettomuusriskit kasvavat.

Euroopan unionin ja rahaliiton alueella julkisten talouksien vaikeudet kasvavat edelleen. Myös Suomen julkinen talous elää velkaantumisvaihetta. Euroopan unionin merkitys kaikilla yhteiskunnan sektoreilla säilyy kuitenkin huomattavana myös jatkossa. Julkisen talouden sopeuttamistoimet pyritään SM:n hallinnonalalla toteuttamaan siten, että hallinnonalan viranomaisten toimintakyky tärkeimmissä tehtävissä kyetään turvaamaan.

Maahanmuuton avulla voidaan paikata mahdollista tulevaa työvoiman niukkuutta ja vahvistaa myös osaamis-pohjaa, jota väestön ikääntyminen maan eri alueilla voisi muuten kaventaa. Työperusteinen maahanmuutto tulee lisääntymään edelleen ja monilla toimialoilla maahanmuutolla on jo huomattava merkitys työvoiman saatavuuden kannalta.

Suurten ikäluokkien poistuminen työelämästä vaikuttaa osaltaan myös sisäasiainhallinnon toimintaan. Käytettävissä olevan työvoiman supistuminen edellyttää toimintojen tehostamista ja rationalisointia sekä työn tuottavuuden parantamista hyödyntämällä entistä enemmän mm. yhä erilaisia teknisiä ratkaisuja ja sähköisiä palveluja.

3. Sisäasiainministeriö ja yhteinen konsernipolitiikka – ohjaustoiminnot

3.1. Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Poliisitoimi, pelastustoimi ja Rajavartiolaitos osallistuvat omalta osaltaan kansallisen kilpailukyvyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen, jonka tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisimman ja yhdenvertaisin maa. Sisäisen turvallisuuden ja yhdenvertaisuuden keskeiset tavoitteet on vahvistettu hallinnonalan strategiassa vuosille 2012-2015.

Hallituksen strategiseen toimeenpanosuunnitelmaan sisäasiainhallinnon vastuulle kirjatut linjaukset muodostavat osaltaan keskeisen tavoiteasetannan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta.

Sisäasiainministeriö johtaa kolmannen sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa laajan turvallisuuskäsityksen pohjalta. Ohjelman ydinsisältö muodostuu arjen näkökulmasta tärkeimpien turvallisuusongelmien ennaltaehkäisystä ja ratkaisemisesta. Tärkeää on myös väkivallan nykyistä parempi torjuminen sekä rikosten uhrien tukipalvelujen kehittäminen. Sisäisen turvallisuuden ohjelma lisää ja selkeyttää viranomaisten keskinäistä yhteistyötä.

TTS – kaudella torjutaan talousrikollisuutta ja harmaata taloutta edistämällä kuudennen talousrikosohjelman täytäntöönpanoa lisärahoitusta kohdentamalla ja tehostamalla talousrikostorjuntaa ja rikoshyödyn jäljittämistä. Myös eri rikoslajit huomioivan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntastrategian toimeenpanoa jatketaan.

Sisäasiainministeriö varmistaa Maahanmuuton tulevaisuus 2020 strategian mukaisten toimenpiteiden käynnistymisen.

Sisäasiainministeriö jatkaa aktiivista konserniohjausta. Sisäasiainhallinnon konserniohjauksen keskeisenä tavoitteena on sekä tunnistaa kokonaisuuden edut ja tavoitteet että edistää niiden ottamista huomioon koko sisäasiainhallinnossa. Konsernitoiminnassa keskitytään asioihin, joista saadaan suurimmat hyödyt vaikutuksina ja mittakaavaedut tehokkuutena ja jotka tuottavat taloudellista ja toiminnallista hyötyä.

3.2. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

3.2.1. Toiminnan suunnittelu

Monivuotisen toiminta- ja taloussuunnittelun lähtökohtana on varmistaa hallituksen valtion taloutta ja toimintapolitiikkaa koskevien linjauksien huomioon ottaminen. Toiminta- ja taloussuunnittelussa huomioidaan asetettujen tavoitteiden lisäksi toteutumatiedot ja niistä tehdyt analyysit sekä määrärajoin tehty arvioinnit toteutuneesta kehityksestä.

Ministeriö suunnittelee toimialansa toiminnan vaikuttavuutta ja toiminnallista tuloksellisuutta usean vuoden aikavälillä. Pääsääntöisesti nelivuotiskaudeksi tehtävä toiminta- ja taloussuunnittelu sisältää mm. yleiset toimintalinjaukset ja painopisteet sekä tärkeimmät tavoitteet yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden kehitykselle. Toiminnan ja talouden suunnittelu tarjoaa pohjan valtiontalouden kehysten ja valtion vuotuisen talousarvion laadinnalle. Toiminta- ja taloussuunnitelmaan sisältyvä tulossuunnitelma on talousarvion toimeenpanoasiakirja, jossa on talousarviota tarkemmin määritelty toiminnan painopisteet ja tavoitteet talousarviovuodelle.

Ulkopuolisen rahoituksen koordinointi ja tiedonvälitys

Ministeriöön perustettiin keväällä 2011 rahastoasioiden yhteistyöverkosto. Ministeriön kv-asioiden yksikkö vastaa verkoston toiminnasta. Rahastoasioiden verkostossa käsitellään laajasti ulkopuoliseen rahoitukseen liittyviä kysymyksiä sekä tuetaan mm. rahastoista tehtävien määrärahakujen tehostamista SM:n toimialalla. Verkostoa hyödynnetään myös tulevan EU-rahoitusohjelmakauden valmistelussa erityisesti hallinnon osalta. Talousyksikkö tukee ja koordinoi talousarvion ulkopuolisen kehittämisrahoituksen hankintaa koko hallinnonalalla.

EU:n uusi rahoituskehys 2014-2020 ja sisäasioiden EU-rahastot

Komission esitykset uusista rahoitusohjelmista maahanmuutto- ja sisäasioiden alalla annettiin marraskuussa 2011. Asetukset on tarkoitettu hyväksyä vuoden 2013 aikana. Syksyllä 2012 asetettiin horisontaalinen työryhmä valmistelevaan tulevan rahoitusohjelmakauden rahastojen kansallisia ohjelmia. Ministeriön kv-yksikkö vastaa uuden kauden rahastojen valmistelujen kansallisen valmistelun koordinoimisesta. Tavoitteena on, että Suomi hyötyy täysimääräisesti EU:n tulevan rahoituskauden sisäasioiden rahastoista.

Komission EU:n uutta monivuotista rahoituskehystä koskevan esityksen mukaan sisäasioiden rahoituksen rakennetta yksinkertaistetaan tulevalla kaudella vähentämällä rahoitusohjelmien määrä kahteen: turvapaikka- ja maahanmuutto-rahastoon ja sisäisen turvallisuuden rahastoon.

Turvapaikka- ja maahanmuuttorehastosta tuetaan turvapaikka- ja maahanmuuttokysymyksiin liittyviä toimia, kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista ja paluuta. Turvapaikka- ja maahanmuuttorehastolle on esitetty vuosiksi 2014-2020 määrärahoja yhteensä 3,9 miljardia euroa.

Sisäisen turvallisuuden rahastosta osoitetaan rahoitustukea ulkorajojen ja viisumipolitiikan sekä sisäisen turvallisuuden alan aloitteisiin. Rahasto jakaantuu ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskevaan rahoitusvälineeseen ja poliisiyhteistyötä, rikosten ehkäisemistä ja torjuntaa sekä kriisinhallintaa koskevaan rahoitusvälineeseen. Sisäisen turvallisuuden rahastolle esitetään vuosiksi 2014-2020 määrärahoja yhteensä 4,6 miljardia euroa.

Sisäasioiden rahastojen lisäksi pelastuspalvelulle on esitetty määrärahoja rahoituskaudelle 2014-2020 yhteensä 455 miljoonaa euroa ja sisäasioiden alan tietojenkäsittelyjärjestelmille yhteensä 822 miljoonaa euroa.

3.2.2. Taloussuunnittelu

Taloussuunnitteluun kuuluvat määrärahakehys-, talousarvio- ja lisätalousarvioesitysten laadinta VM:n antamien määräaikojen mukaisesti. Osastot ja erillisyyksiköt tekevät ehdotuksensa hallinnoimistaan momenteista talousyksikölle, joka kokoaa esitykset ja saattaa ne ministeriön johdon käsiteltäväksi ja päätettäväksi. Taloussuunnitteluun kuuluu myös talousyksikössä tapahtuva tilijaottelun laatiminen ja ylläpito. Osastot ja erillisyyksiköt suorittavat hallinnoimiensa määrärahojen jaon ja irrottamisen sekä suorittavat määrärahojen seuranta. Osastot vastaavat toimialojensa maksuasetusten valmistelusta. Kehys- ja budjettivalmistelussa on siirrytty käyttämään selain-pohjaista BUKETTI – tietojärjestelmää.

3.2.3. Seuranta ja raportointi

Tilinpäätös

Kirjanpitovelvolliset yksiköt (aikaisemmin tilivirastot) laativat tilinpäätöksen, johon sisältyy toimintakertomus. Sellaiset virastot tai laitokset, jotka eivät toimi tilivirastoina ja joille ministeriö on vahvistanut tulostavoitteet, laativat toimintakertomuksen. Talousarvion ulkopuolella olevat valtion rahastot laativat tilinpäätöksen, johon sisältyy toimintakertomus. Tilivirastojen tilinpäätökset (sisältää toimintakertomuksen) tulee laatia ja hyväksyä viimeistään varainhoitovuotta seuraavan maaliskuun 15. päivänä.

Tilinpäätöksen (ml. toimintakertomus) laadinta perustuu talousarviolakiin ja -asetukseen. Lisäksi laadinnassa noudatetaan Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

Valtion tilinpäätöskertomus ja hallituksen toimenpidekertomus

Valtion tilinpäätöskertomus ja hallituksen toimenpidekertomus yhdistyvät suunnittelukauden aikana. Sisäasiainministeriö valmistelee oman osuutensa uudistuneen menettelyn ja siitä annetun ohjeistuksen mukaisesti.

Tilinpäätöskannanotot

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (jäljempänä talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnon alansa kpy:n ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut kpy:n tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston (Palosuojelurahasto) toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta. Kannanoton valmistelua varten sisäasiainministeriö laatii ja hankkii tarvittavat selvitykset ja arvioinnit.

3.2.4. Ohjaus- ja kehittämistyö

Suunnittelukauden aikana yhteen sovitaan ja toimeenpannaan valtiovarainministeriön tulosohtaus-hankkeen ja SM:n tulosohtaus-hankkeen ehdotukset osana SM:n johtamisjärjestelmän yleistä tarkastelua.

Sisäasiainministeriö kehittää toimintaansa määrätietoisesti rakenteellisin uudistuksin tavoitteenaan tehokkuuden ja tuottavuuden nostaminen. Keskeisiä painotuksia tässä työssä ovat mm. hallinnollisten tehtävien vähentäminen ja hallinnon keventäminen, työvoiman tehokas käyttö, innovatiiviset yhteishankinnat ja laaja-alainen yhteistyö eri toimintasektoreilla sekä valtion yhteisten että hallinnonalan sisäisten palveluiden kustannustehokas käyttö ja laatu.

Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman toimenpiteet (mm. PORA III) sekä hallinnonalalle kohdistuvat säästöt ja hallinnonalalla toimeenpantavat muut rakenteelliset uudistukset (mm. TORI- ja TUVE hankkeet) valmistellaan siten, että ministeriön johto kykenee hallinnonalatasolla keskitetysti ohjaamaan ja johtamaan eri toimenpiteiden ja hankkeiden toimeenpanoa. Käytännössä tämä tarkoittaa hallinnonalaan koskevien rakenteellisten uudistusten ja niihin liittyvien säästö- ja tehostamistoimenpiteiden ”tiekartan” tai ns. action planin valmistelua seuraavalle kehyskaudelle osana koko hallinnonalan strategian linjausten toimeenpanoa. Merkittävien säästö- tai uudelleen-kohdennustoimenpiteiden johdosta varaudutaan myös mahdolliseen strategian tarkistamiseen. Tiekartta-kokonaisuus valmistellaan tiiviissä yhteistyössä kaikkien hallinnonalan toimijoiden kesken hyödyntämällä erityisesti virastopäälliköitä ja erilaisia yhteistyömalleja.

Sisäasiainhallinnon hankintatoimi

Osana tulossuunnitelmaa vahvistetaan hankintojen toteuttamismenettelyt, jotka perustuvat virastojen ja laitosten hankintasuunnitelmiin. Menettelyt koskevat hankintatiimin erikseen valitsemissa tavara- tai palvelu-hankintoja, erityisesti A-hankintoja ja sellaisia hankintoja, joiden osalta halutaan määrätä erikseen hankinta- tai kilpailuttamistavasta tms. Menettelynä voidaan myös esim. joidenkin nimikkeiden osalta todeta, että voimassaolevia puite-sopimuksia noudatetaan tai että hankintoja ei saa nimikkeen osalta tehdä ennen keskitetyn kilpailutuksen suorittamista. Hankintojen toteuttamismenettelyissä vahvistetaan myös sisäasiainhallinnon hankintastrategia.

Sähköinen asiankäsittely

Sisäasiainhallinnossa on laajasti käytössä hallinnonalan yhteinen sähköisen asiankäsittelyn ja dokumenttien-hallinnan tietojärjestelmä (ASDO / ASPO-järjestelmät), joka pitää sisällään mm. sähköisen allekirjoituksen ja arkistoinnin. Asiankäsittelyn kehittämisellä voidaan jo nyt arvioida saavutetun toiminnallisia ja taloudellisia hyötyjä sekä kehitetyn toimintatapoja ns. tietotyön ja -johtamisen suunta. Yhteistä asiankäsittelyjärjestelmää ja siihen kytkeytyviä prosesseja kehitetään edelleen aktiivisesti osana hallinnonalan kokonaisarkkitehtuuria ja sitä hyödynnetään laajasti toiminnan kehittämisessä. Järjestelmän kehittämisessä kiinnitetään erityistä huomiota käytettävyyteen, käyttäjäroolien ja työprosessien tukeen, tietoturvallisuuteen ja järjestelmäintegraatioihin. Järjestelmän käytettävyys turvataan huolehtimalla myös sen teknisen ympäristön kehittämisestä.

Hallinnonalan sisäisten sähköisten toimintatapojen jatkuva kehittäminen edellyttää, että virastoissa ja laitoksissa on riittävästi osaamista viranomaisen tiedonhallinnan kehittämistehtävistä ja kyseisiä kehittämistehtäviä suoritetaan aktiivisesti. Ministeriö järjestää hallinnonalalle tätä varten sähköisen asiakirjahallinnon koulutusta ja tukea toimintaan muutenkin. Jokaisella virastolla ja edelleen yksittäisellä työntekijällä on keskeinen vastuu ammattitaidon kehittämisestä näiltä osin.

Kustannustehokkaiden sähköisten toimintatapojen edellytyksenä on, että prosessit uudistetaan alusta loppuun elinkaaren kaikissa vaiheissa ja uusimuotoisia työvälineitä ja prosesseja käytetään maksimaalisesti. Tässä tarkoituksessa ministeriö pyrkii edistämään hallinnonalan yhteisiä sähköisiä arkistointiratkaisuja ja Arkistolaitoksen sähköisen pitkäaikaissäilytyksen käyttöä.

Asioiden valmistelua avataan kansalaisille tietoverkkoja hyväksi käyttäen. Tavoitteena on erityisesti hallinnonalan hallussa olevien rekisteri- ja muiden tietojen käytettävyyden kehittäminen sekä yhteentoimivuuden lisääminen valtion tietojärjestelmiä koskevien kokonaisarkkitehtuurien mukaisesti.

Sisäasiainministeriö	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Tietopalvelu								
Asiakäsittelyjärjestelmien käyttäjämäärä	500	1 000	5 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Sähköistettyjen toimintaprosessien määrä*	50	60	100	200	–	–	–	–
Sähköisen arkistoinnin lupa*	1	2	3	6	–	–	–	–
Avoimen tiedon palvelut*	–	–	2	4	10	–	–	–
Henkilötyövuodet	2,5	2,5	2,5	2,5	–	–	–	–

*hallinnonalalla yhteensä

3.2.5. Henkilöstöpolitiikka ja strateginen henkilöstösuunnittelu

Henkilöstön määrä vähenee sisäasiainministeriön hallinnonalalla aiemmin tuottavuusohjelmassa vahvistettujen linjausten mukaisesti ja vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmassa määriteltyjen kehittämistoimenpiteiden avulla. Vähennykset pyritään toteuttamaan luonnollisen poistuman kautta. Käynnissä on myös toiminnan kehittämisen hankkeita, joilla ennakoitua olevan vaikutusta hallinnonalan henkilöstön määrään ja kohdentumiseen hallinnonalan eri toimialoilla. Esimerkkinä voidaan mainita valtioneuvoston toimintaan liittyvä keskushallinnon uudistamishanke KEHU, valtiovarainministeriön käynnistämä valtion toimialariippumattomien ICT-palveluiden kokoamiseksi yhden toimijan alle perustettu TORI-hanke sekä poliisin hallintorakenteen kehittämishanke PORA III. Häätäkeskusuudistus toteutetaan vaiheittain siten, että vuoden 2014 loppuun mennessä kaikki hätäkeskukset toimivat sisäasiainministeriön sijoituspäätöksen mukaisilla paikkakunnilla.

Ministeriössä on laadittu laaja-alaisen työryhmän pohjalta hallinnonalan strateginen henkilöstösuunnitelma vuosille 2013-2017. Kyseessä on hallinnonalatasoinen strateginen henkilöstösuunnitelma, jossa otetaan huomioon mm. hallitusohjelmassa ministeriön hallinnonalalle ja sen toiminnalle asetetut tavoitteet ja painopisteet. Hallinnonalan strategisen henkilöstösuunnitelman pohjalta päivitetään virasto-/toimialakohtaiset henkilöstöstrategiat ja -suunnitelmat (esim. sisäasiainministeriön vuonna 2006 valmistunut henkilöstöstrategia vuosille 2010-2012). Lisäksi sisäasiainministeriön henkilöstösuunnitelman päivitys vuosille 2014-2017 aloitetaan syksyllä 2013.

Sisäasiainministeriön hallinnonala on pilottihallinnonalana mukana valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän (KIEKU) käyttöönotossa sekä sen sisällön ja toiminnallisuuden kehittämisessä. Vuonna 2013 tapahtuvaksi arvioidun käyttöönoton myötä KIEKU-tietojärjestelmää tulee voida hyödyntää laajasti mm. osana strategista ja käytännön henkilöstöjohtamista sekä tulossuunnittelua. Tietojärjestelmä tulee sisältämään toiminnan ja talouden suunnittelussa ja seurannassa tarvittavat talous- ja henkilöstöasioiden raportit. KIEKU-tietojärjestelmän käyttöönoton yhteydessä tulee selvittää käyttötestien avulla mahdollisuudet hyödyntää myös osaamisen hallinnan kokonaisuutta. Riittävän ja oikean osaamisen varmistaminen ja tuki sisäasiainministeriön hallinnonalalla on tärkeä toiminnan turvaamisen tekijä.

Lähivuosina jatkuvaan poikkeuksellisen suureen eläköitymiseen ja siitä aiheutuvaan henkilöstön vaihtuvuuteen varaudutaan erityisesti toimintaprosessien, osaamisenhallinnan, henkilökierron, rekrytoinnin sekä esimiestyön ja perehdyttämisen kehittämisen avulla. Lisäksi pyritään rakentamaan mahdollisuuksien mukaan laajempia ja joustavampia tehtäväkokonaisuuksia, jotka mahdollistaisivat myös pidemmän aikavälin ammatillisen kehittymisen. Keskeistä kaikkien toimintojen osalta on riittävän aikainen ennakointi sekä toiminnan suunnitelmallisuus.

Johtamista tuetaan virastojen yhteisellä hallinnonalan henkilöstölle järjestettävällä työyhteisötaitoja kehittäväällä koulutuksella. Ylimmän johdon johtamissopimusten käyttöönottoa jatketaan tarkennetun käyttöönottoaikataulun pohjalta. Johtamissopimusprosessia tarkennetaan siten, että valmisteluvastuuta virastojen/osastojen osalta lisätään edelleen. Ministeriössä jatketaan esimiesten vuosittaista kouluttamista 1-2 kertaa vuodessa järjestettävillä esimiesfoorumeilla. Ministeriön uusien esimiesten perehdyttämistä henkilöstöjohtamiseen kehitetään ja uudistetaan laatimalla esimiesten perehdytysohjelma. Tarkoituksena on korostaa esimiehisyteen liittyvää henkilöstöjohtamisvastuuta kaikilla tasoilla ja tarjota systemaattista tukea esimiestoimintaan.

Hallinnonalan virastojen henkilöstöjohtamisvalmiuksia tuetaan ja kehitetään jatkamalla vuonna 2011 alkanutta, toteutuksen osalta onnistuneeksi arvioitua strategisen henkilöstöjohtamisen Hyvä johtaja -koulutusohjelmaa. Nykyisen arvion mukaan seuraava koulutusohjelma toteutettaisiin alkuvuodesta 2013 alkaen.

Keskeisten työtehtävien kuormitustekijöitä selvitettiin vuonna 2012. Selvityksen tulokset toimitetaan hallinnonalan käyttöön vuonna 2013 ja esiin nostetaan ammattitehtäviä, joissa kuormitustekijät ovat erityisen suuria. Näihin tehtäviin pyritään suuntaamaan yhdessä ao. virastojen kanssa erityisiä toimenpiteitä kuormitustekijöiden mahdollisten haittavaikutusten vähentämiseksi. Lisäksi kaikissa hallinnonalan virastoissa otetaan käyttöön vastuullisen työkäyttyymisen verkkokurssi.

Suunnittelukaudella kehitetään eri yhteistyön muotoja työterveyshuollon kanssa. Kehittäminen painottuu ennaltaehkäisevään sekä jälkikäteiseen tukemiseen erityisesti työssäjaksamiseen ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvissä tilanteissa.

Hallinnonalalla käytössä olevaa henkilökiertojärjestelmää jatketaan ja kehitetään. Lisäksi tullaan tekemään yhteistyötä muiden ministeriöiden kanssa yhteisen henkilökiertojärjestelmän rakentamiseksi koko valtiosektorille. Tavoitteena on lisätä toteutuneiden henkilökiertojen määrää kannustamalla ja tarjoamalla toiminnallista tukea, sillä toteutuneet henkilökierrat ovat edelleen ilmoitetusta halukkuudesta huolimatta vähäisiä. Henkilökiertomenettelyssä lähtökohtana on palaaminen takaisin ns. lähtötyönantajan palvelukseen henkilökierron välityksellä saatua lisäammattitaitoa hyödyntämään. Hallinnonalan ylimmän johdon osalta on linjattu käyttöönotettavaksi siirtymiset määräaikaisiin virkanimityksiin.

Sisäasiainhallinnossa pyritään edelleen parantamaan rekrytointiprosessien sujuvuutta kouluttamalla esimiehiä ja rekrytointiprosessissa mukana olevia sekä luomalla toimivia apuvälineitä. Hallinto- ja tukipalvelu prosessit hoidetaan nykylinjausten mukaisesti mahdollisimman laajasti viraston sisäisesti keskitettynä tai palvelukeskuksissa yhtenäisten ja tehokkaiden toimintatapojen varmistamiseksi.

Tasa-arvolain mukaisesti sisäasiainhallinnon tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset toimintatavat, joilla varmistetaan tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Ministeriön toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma on laadittu yhteistyössä osastojen ja henkilöstön edustajien kanssa ja se on valmistunut alkuvuodesta 2011.

Työnantajan on toteutettava tasa-arvoa edistävät toimet vuosittain laadittavan, erityisesti palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja koskevan, tasa-arvosuunnitelman mukaisesti. Tämän mukaisesti ministeriössä ja hallinnon alan virastoissa laaditaan tasa-arvosuunnitelmat ja niistä johdetut tasa-arvotavoitteet. Ministeriön henkilöstöpoliittinen tasa-arvosuunnitelma on laadittu vuosille 2011-2013. Sisäasiainministeriön hallinnonalan yhteistoimintaelin toteuttaa yhteistoimintaa sisäasiainministeriön, hallinnonalan ja sisäasiainhallinnon henkilöstön välillä. Yhteistoimintaelimessä käsitellään valtionhallinnon yhteistoimintasopimuksessa tarkoitettuja asioita, kuten säännöksiä, määräyksiä ja ohjeita, jotka olennaisesti koskevat henkilöstöä sekä laajoja koko hallinnonalan/toimialan koskevia kehittämishankkeita, joilla on olennaista vaikutusta henkilöstön asemaan.

Sisäasiainministeriö virastona on omalta osaltaan toteuttanut edellisellä hallituskaudella päätettyä tuottavuusohjelmaa tehokkaasti mm. lakkauttamalla 35 virkaa. Tästä huolimatta työtyytyväisyys on säilynyt korkealla tasolla VM-baron indeksin ollessa 3,63 vuonna 2012. Tätä työtä jatketaan myös tällä toiminta- ja taloussuunnitelmakaudella.

Sisäasiainministeriö	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Henkilöstöpolitiikka ja str.hlösuun.								
- naisten %-osuus johdosta	33,3	25,0	27,0	29,0	30,0	31,0	32,0	33,0
- naisten %-osuus muista esimiehistä	47,6	47,8	48,0	48,5	49,0	50,0	50,0	50,0
Sairauspoissaolojen kokonais- kustannukset €/tpv	406	418	410	405	400	400	400	400

Perustietotaulukko – henkiset voimavarat

Sisäasiainministeriö	toteuma	toteuma	arvio	TAE tavoite	TTS-kausi			
Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Henkilötyövuodet	266,2	270,3	253,8	247,9	236,2	230,3	221,5	221,5
Kokonaistyövoimakustannukset (% palkkasummasta)	122,9	125,4	124,5	124,5	123,5	123,5	122,5	122,5
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	8,4	7,9	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Vakituisen henkilöstön lähtö- vaihtuvuus (% vakituista)	5,6	5,6	6,0	6,0	6,2	6,2	6,5	6,5
Henkilöstön keski-ikä	45,0	45,4	44,9	44,9	44,8	44,8	44,8	44,8
Koulutustasoindeksi	5,9	5,9	5,9	5,9	6,0	6,0	6,0	6,0
Sukupuolijakauma N/M %	64/36	64/36	62/38	60/40	60/40	60/40	60/40	60/40

3.2.6. Tutkimus- ja kehittämistyö

Tutkimustoiminnan tavoitteena on tuottaa riittävästi laadukasta tietoa, jota hyödynnetään strategisessa ja muussa päätöksenteossa sekä toiminnan kehittämisessä. Tutkimustoiminnan tulee varmistaa sisäasiainhallinnon kyky reagoida toimintaympäristön muutoksiin sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Tutkimustoiminta nojaa verkostoyhteistyöhön ministeriön toimialojen ja yhteistyötahojen kanssa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Tutkimustiedolla luodaan osaltaan edellytyksiä ennakoivaan ja oikea-aikaiseen päätöksentekoon ja toiminnan kehittämiseen. Ennakointi ja tulevaisuuden kehittämisvaihtoehtojen perusteellinen tutkiminen ovat perusedellytyksiä niitä koskevalle päätöksenteolle.

Suunnittelukaudella arvioidaan hallinnonalan oppilaitosten tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistamiseksi tarvittavia toimenpiteitä osana toimialojen omia rakenteellisia uudistuksia.

Sisäasiainministeriö osallistuu aktiivisesti valtioneuvostotasolla tehtävään tutkimustoiminnan kehittämistyöhön ml. ennakointi- ja arviointitoiminta.

3.2.7. Valmius ja varautuminen

Sisäasiainministeriön valmiuteen, varautumiseen sekä tilannekuvaan ja tiedonkulun varmistamiseen liittyviä toimintamalleja ja järjestelmiä kehitetään siten, että ne perustuvat hallinnonalan normaaliolojen järjestelyihin ja vastaavat muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia. Työssä huomioidaan valtioneuvoston kokonais-turvallisuuteen ja poikkeusolojen toimintaedellytyksiin liittyvä kehitystyö, johon osallistutaan aktiivisesti.

Ministeriön valmiustyöryhmä on keskeinen valmiuteen ja varautumiseen liittyvien asioiden valmistelutyöryhmä. Keskeiset linjaukset ja toimintamallit hyväksytään ministeriön valmiustoimikunnassa.

Ministeriön toimintamalleja tai niiden osakokonaisuuksia testataan ja kehitetään vuosittain järjestettävissä hallinnon alan valmiusharjoituksissa (SISÄ harjoitukset). Valmiusharjoitukset kytketään osaksi uusimuotoista valtiohallinnon valmiusharjoitusjärjestelmää (VALHA) ja liitetään hallinnonalan muiden harjoitusten yhteyteen.

Keskeiset toimenpiteet:

1. Päivitetään ministeriön valmiussuunnitelma siten, että siinä on kuvattu keskeiset toimintaperiaatteet erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.
2. Suunnitellaan ja toimeenpannaan ministeriön tilannekuvaan ja tietojenkulun varmistamiseen liittyvät toimintamallit siten, että ne ovat yhteentoimivia valtioneuvoston tilannekuvatoimintojen kanssa.
3. Osallistutaan valtioneuvoston kokonaisturvallisuutta ja tilannekuvaa koskevien linjausten ja toimintamallien kehittämiseen ja toimeenpanoon.
4. Järjestetään vuosittain sisäasiainhallinnon valmiusharjoitus.

3.2.8. Laillisuusvalvonta

Ministeriön osastot ja erillisyyksiköt osallistuvat yhteistoiminnassa ministeriön oikeusyksikön kanssa hallinnonalan laillisuusvalvonnan toteuttamiseen ministeriön ja sen hallinnonalan laillisuusvalvontaohjeen (SMDno/2011/700) ja laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti.

Sisäisen laillisuusvalvonnan tavoitteena on varmistaa toiminnan lainmukaisuuden, perus- ja ihmisoikeuksien sekä oikeusvaltioperiaatteen ja hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen ministeriön ja hallinnonalan toiminnassa, edistää sisäasiainhallinnolle asetettujen tehtävien toteutumista sekä ylläpitää ja vahvistaa luottamusta ministeriön ja sen hallinnonalan toiminnan lainmukaisuuteen.

Oikeusyksikkö suunnittelee laillisuusvalvontatoimintansa ja tekee vuosittaisen laillisuusvalvontatarkastussuunnitelmansa ottamalla huomioon asiat, jotka ovat nousseet esille muun muassa median tai kansalaiskirjeiden kautta, kansainvälisten ihmisoikeuselinten ja Euroopan neuvoston ihmisoikeustuomioistuimen sekä kansallisten tuomioistuinten ja ylimpien laillisuusvalvojien suositus- ja ratkaisutoiminnassa tai erityisvaltuutettujen toiminnassa. Lisäksi oikeusyksikkö nostaa aiheita esille omasta aloitteesta. Tarkastukset suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön osastojen ja sisäisen tarkastuksen kanssa.

Tarkastuksissa nostetaan esille laillisuusvalvontaohjeessa mainitut asiat ja sen lisäksi oikeusyksikkö on ennen laillisuusvalvontatarkastuksia yhteydessä muun muassa ylimpiin laillisuusvalvojiin ja erityisvaltuutettuihin tiedon saamiseksi mahdollisista ajankohtaisista tarkastusteemoista. Oikeusyksikkö kuulee tarvittaessa myös kansalaisjärjestöjen edustajia.

Tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomus, johon sisällytetään tarvittaessa toimenpidesuosituksia. Suositusten toimeenpanoa seurataan. Tarkastuksen kohteena ollut virasto raportoi tarkastusraportin mahdollisten suositusten ja huomautusten toimeenpanosta oikeusyksikölle.

Oikeusyksikkö laatii vuosittain ministeriön ja hallinnonalan laillisuusvalvontakertomuksen, johon kootaan tietoa myös ministeriön osastojen ja hallinnonalaan kuuluvien virastojen laillisuusvalvontakertomuksista. Laillisuusvalvontakertomuksessa esitetään tarvittaessa toimenpidesuosituksia laillisuusvalvonnan kehittämiseksi.

Toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toteuttamisessa otetaan huomioon vuonna 2011 ja 2012 toteutetut hallinnonalan toiminnan, talouden ja laillisuuden tarkastukset ja erityisesti tarkastuskertomuksissa esitetyt toimenpidesuosituksiset. Hallinnonala koskevat tarkastuskertomukset, laillisuusvalvontakertomus sekä muut keskeiset laillisuusvalvontahavainnot käsitellään tuloskeskusteluissa.

Laillisuusvalvonnan kehittämistyöryhmässä seurataan ja sovitetaan yhteen ministeriön ja hallinnonalan laillisuusvalvonnan toimeenpanoa sekä tuetaan ja kehitetään sisäistä laillisuusvalvontaa mukaan lukien ohjeistusta.

3.2.9. Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen

Säädökset valmistellaan valtioneuvoston hyvän lainvalmisteluprosessin menettelytapojen ja ministeriön säädösvalmisteluohjeiden mukaisesti.

Säädösvalmistelun perustana on ministeriön lainsäädäntösuunnitelma, jossa hankkeet on hallitusohjelman ja johdon edellyttämällä tavalla asetettu tärkeysjärjestykseen. Säädöshankkeilla on realistiset aikataulut ja riittävät valmisteluresurssit. Aikataulu suunnitellaan siten, että hankkeet jakautuvat tasaisesti koko vaalikauden ajalle. Hankkeen yksityiskohtainen aikataulu esitellään ministeriön johdolle hankkeen asettamista käsiteltäessä. Istuntokauden HE-luetteloon merkityt hallituksen esitykset esitellään eduskunnalle ilmoitettujen aikataulujen mukaisesti. Huolehditaan EU-lainsäädännön oikea-aikaisesta täytäntöönpanosta.

Osastoilla on sisäiset säädösvalmistelun laadun seurannan ja arvioinnin menettelytavat.

Osastot keräävät järjestelmällisesti tietoja säädösten toimivuudesta ja muutostarpeista.

Avointa vuorovaikutusta tehostetaan ottaen huomioon valtioneuvoston kuulemisohjeet sekä sisäasiainministeriön viestintäkäytännöt ja -linjaukset. Lisätään ennakoivaa kuulemista ja otetaan säädösvalmistelun kehittämistyöryhmän tuella käyttöön uusia, esim. kansalaisten osallistumisympäristön tarjoamia menettelytapoja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseksi. Suunnitelmallisella viestinnällä tuetaan säädöshankkeiden tavoitteiden saavuttamista. Kaikissa laajoissa lakihankkeissa laaditaan viestintäsuunnitelma.

Lakiesitykset laaditaan lakiteknisesti moitteettomasti.

3.2.10. Yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän torjuminen

Yhdenvertaisuus on turvallisuuden ohessa sisäasiainministeriön hallinnonalan konsernistrategian keskeinen strateginen tavoite. Ministeriön osastot ja yksiköt varmistavat, että niiden kaikessa toiminnassa edistetään yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä, sekä tarvittaessa muuttavat olosuhteita jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumista.

Sisäasiainministeriön toimeenpanee ja kehittää kansallista syrjinnän seurantajärjestelmää, joka perustuu kolmiportaiseen tiedonkeruuseen syrjinnän ilmenemisestä eri elämäntilanteilla ja eri vähemmistö- ja ikäryhmien kohdalla. Vuosittain toteutetaan elämäntilanteiden syrjintätutkimus ja joka neljäs vuosi julkaistaan laajempi syrjintäraportti. Seurantajärjestelmän keskeinen rakenne on laajapohjainen Syrjinnän seurantaryhmä, joka koostuu viranomaisista, yhdenvertaisuusvaltuutetusta, eri vähemmistö- ja ikäryhmiä edustavien järjestöjen, työelämän osapuolten ja tutkimuslaitosten edustajista.

Ministeriö ohjaa ja tukee viranomaisten yhdenvertaisuussuunnittelua ja antaa yhdenvertaisuuslain mukaiset yleiset suositukset yhdenvertaisuussuunnitelmien sisällöiksi. Yhdenvertaisuusvaikutusten arviointia kehitetään ja viranomaisia koulutetaan arviointiprosessien toteuttamisessa lainsäädännön valmistelun ja politiikkaohjelmien sekä strategia-asiakirjojen valmistelun yhteydessä.

Yhdenvertaisuutta edistetään myös yhdessä keskeisten ministeriöiden ja eri syrjintäperusteita edustavien kattojärjestöjen kanssa suunnittelemalla ja toteuttamalla vuosittainen syrjinnän vastainen ohjelma, jota rahoittavat ministeriöt ja EU Progress- ohjelman ”Syrjimättömyys” -toimintalinja. Vuosina 2013–2017 vastaavaa rahoitusta hankitaan uudesta oikeusalan rahoitusohjelmasta ”Rights, Equality and Citizenship Programme”. Lisäksi suunnitellaan ja toteutetaan muita EU -rahoitteisia kansainvälisiä ja kansallisia hankkeita yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja syrjinnän torjumiseksi, ja osallistutaan kumppanina muiden eurooppalaisten toimijoiden hanketyöhön.

Sisäasiainministeriön koordinoi ja kehittää valtioneuvoston asettaman Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO:n toimintaa hyvien etnisten suhteiden, yhteistyön ja vuorovaikutuksen edistämiseksi sekä maahanmuuttajien vaikutusmahdollisuuksien ja järjestötoiminnan kehittämiseksi. ETNO avustaa eri viranomaisia maahanmuuttopolitiikan asiantuntijana. Vuosina 2013–2017 kehitetään menetelmiä ja käytännöllisiä malleja hyvien suhteiden ja vuorovaikutuksen kasvattamiseksi kantaväestön, maahanmuuttajien ja vähemmistöryhmien kesken sekä tuetaan seitsemää alueellista neuvottelukuntaa niiden toiminnassa alue- ja paikallistasolla.

Ministeriön sisäistä yhdenvertaisuutta vahvistetaan antamalla henkilöstölle yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen liittyvää täydennyskoulutusta osastojen ja yksiköiden kartoittamien tarpeiden pohjalta. Täydennyskoulutuksen järjestämistä koordinoi ministeriön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden koordinaatioryhmä (SITY -ryhmä), joka myös vastaa ministeriön yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnittelusta, suunnitelmien toteutumisen seurannasta ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotilanteen arvioinnista. Osastot ja erillisyksiköt raportoivat koordinaatioryhmälle hallitusohjelmaan kirjattujen sekä ministeriössä käynnissä olevien tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvien politiikkaohjelmien toimeenpanosta, joita ovat mm. Vammaispoliittinen ohjelma, Romanipoliittinen ohjelma, Ihmisoikeustoimintaohjelma ja Hallituksen tasa-arvo-ohjelma.

Ministeriön osastot ja erillisyksiköt osallistuvat ministeriön yhdenvertaisuussuunnitelman 2013–2016 laatimiseen tähtäävään prosessiin nimittämällä edustajansa tehtävää varten vuoden 2013 alussa perustettavaan työryhmään.

3.3. Muut yhteiset hallinnonalatason kokonaisuudet

3.3.1. EU ja kansainväliset asiat

Ministeriössä on määritelty EU- ja kansainvälisten asioiden painopisteet ministeriön hallinnonalan konsernistrategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Painopisteiden toteutumista seurataan puolivuositain, jolloin samalla arvioidaan painopisteiden päivitystarpeita.

Ministeriön EU- ja kansainvälisten asioiden yhteensovittamisjärjestelmä toimii jatkossakin siten, että ministeriön kannanmuodostus on oikea-aikaista ja tavoitteellista. Kehitetään edelleen erityisesti ennakoivaa vaikuttamista EU-asioiden valmistelussa, muun muassa laatimalla konkreettisia asiakohtaisia vaikuttamissuunnitelmia ministeriön EU-tavoitteiden toteuttamiseksi.

Parannetaan ministeriön ylimmän johdon kansainvälisten vierailujen ennakointia ja sisällön suunnittelua siten, että vierailuilla tuetaan tehokkaasti ministeriön EU- ja kansainvälisten asioiden painopisteiden toteuttamista. Varmistetaan, että vierailujen käytännön järjestelyt toteutetaan tehokkaasti ja ministeriön delegaatioiden kokoonpanot ovat tarkoituksenmukaisia.

Edistetään painopistelinjausten mukaisesti oikeus- ja sisäasioiden monivuotisen ohjelman (Tukholman ohjelma) ja EU:n sisäisen turvallisuuden strategian, sekä niiden täytäntöönpanoa koskevien toimintasuunnitelmien tehokasta toteuttamista. Valmistaudutaan uuden monivuotisen oikeus- ja sisäasioiden ohjelman laatimiseen määrittelemällä ministeriön tavoitteet hyvissä ajoin. Tehdään yhteistyötä relevanttien tahojen kanssa Suomen kannan laatimiseksi. Ennakkovaikutetaan komissioon Suomen tavoitteiden sisällyttämiseksi uuteen monivuotiseen ohjelmaan. Lisäksi tehdään tiivistä yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden sekä Euroopan parlamentin kanssa.

Ministeriön kv-yksikkö jatkaa aktiivisena toimijana Venäjän viisumivapauteen ja itäliikkuvuuden kasvuun varautumisessa. Yksikkö huolehtii EU:n ja Venäjän viisumivapauteen varautumisen ja itäliikkuvuuden kasvun edellyttämistä tehtäväkokonaisuuksista yhteistyössä ministeriön osastojen, valtiohallinnon eri toimijoiden sekä EU-kumppaneiden kanssa.

3.3.2. Siviilikriisinhallinta

Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksia kehitetään vastaamaan laadullisesti ja määrällisesti valtioneuvoston linjauksia ja Suomen sitoumuksia kansainvälisessä siviilikriisinhallinnassa.

Siviilikriisinhallinnan kansallinen strategia päivitetään yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa.

Kotimaan valmiuksien yhteensovittamisessa otetaan huomioon kotimaan valmiuksien tehtävä- ja sidosryhmäkentän laajentuminen osana kokonaisvaltaista lähestymistapaa kriisinhallinnassa.

Kriisinhallintakeskuksen tulosoajasta vahvistetaan edelleen. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksia kehitetään suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti. Kriisinhallintakeskus toimii hallinnollisesti kiinteänä osana Pelastusopistoa.

Sisäasiainhallinto osallistuu vahvasti EU:n ja kansainvälisten järjestöjen siviilikriisinhallintatoiminnan kehittämiseen ja vahvistaa operatiivista valmiutta vastata kansainvälisen toimintaympäristön yhä monimuotoisempiin haasteisiin.

Sisäasiainministeriö	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Skh kotimaan valmiudet								
Koulutettavapäivän kustannukset	521	636	460	460	460	460	460	460
Koulutettujen määrä	274	177	150	150	150	150	150	150
Tutkimushankkeet ja -tapahtumat	4	7	7	7	7	7	7	7
Hyväksytyt/ehdolle asetetut asiantuntijat	0,62	0,56	0,53	0,57	0,60	0,60	0,60	0,60
Toimintamääräraha, 1 000 euroa	1 562	1 680	1 400	1 374	1 374	1 374	1 374	1 374
Henkilötyövuodet	27,1	24,0	26,0	26,0	26,0	26,0	26,0	26,0

3.3.3. Tietohallinto

Sisäasiainministeriön hallinnonalan virastojen ja laitosten mahdollisuudet täyttää niille määrätty tehtävät ovat merkittävästi riippuvaisia tietoverkoista ja tietojärjestelmien toimivuudesta. Hallinnonalalla on useita merkittävän laajoja tietohallintohankkeita ja järjestelmien kokonaisuudistuksia, joiden ohjaus sekä onnistumisen, budjetin ja aikataulun mukaisen käyttöönoton tukeminen ovat kehyskauden tärkeimpiä tavoitteita. Keskeistä on varmistua hankkeille asetettujen toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta suunnitellusti. Uudistetut tietojärjestelmät muuttavat toimintatapoja, tehostavat toimintaa ja lisäävät tuottavuutta. Näitä hankkeita ovat poliisin viranomaisen tietojärjestelmähanke VITJA, Hätäkeskuslaitoksen viranomaisten yhteisten toimintamallien kehittämishanke TOTI (Erica) ja turvallisuusverkkohanke TUVE sisäasiainministeriön hallinnonalan osalta.

Tietohallinnon konserniohjausta ja tietohallinnon ohjausryhmän (TIHRY) toimintaa vahvistetaan edelleen julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain veloitteiden täyttämiseksi, tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämiseksi ja sisäasiainministeriön hallinnonalan kokonaisedun varmistamiseksi. Esille nousee mm. ennakollisen suunnittelun merkityksen korostuminen entisestään pitäen sisällään erityisesti tietohallintoon liittyen yksittäisten kehityshankkeiden valmistelun osana sisäasiainministeriön kokonaisarkkitehtuuria. Suunniteltujen uusien tietojärjestelmien ylläpito- ja päivityskustannusten riittävän ennakollinen arviointi jo ennen lopullista päätöstä hankkeen toteutuksesta on myös keskeistä. Lisäksi erityisesti tulevaisuuteen liittyvissä hankkeissa on rahoitukseen liittyvien näkökohtien ohella tarkasteltava investointien tarkoituksenmukaista laajuutta entistä voimakkaammin myös tietoteknisen kehityksen (tietojärjestelmien elinkaaret lyhenevät) ja hankehallinnan näkökulmasta. Suunnittelukaudella kehitetään edelleen myös tietojärjestelmähankkeiden ennakoitujen hyötyjen kartoittamista erityisesti siitä näkökulmasta, miten ennakoitujen taloudellisten kustannushyödyt muodostuvat ja miten ne ovat nykyistä selkeämmin hyödynnettävissä taloudellisesti.

Hallinnonalan tietohallintojen kustannustehokkuutta ja tuottavuutta parannetaan hallitusohjelmaan kirjattujen merkittävien säästötavoitteiden saavuttamiseksi. Säästöjä ja tuottavuutta saavutetaan mm. Hallinnon tietotekniikkakeskuksen (HALTIK) käyttöpalveluiden laitealustojen virtualisoinnilla, perustietotekniikan keskittämällä, palveluiden sähköistämällä, uudistettavilla tietojärjestelmillä sekä liittymällä Hanselin tietoliikennepalveluiden ja puhpalveluiden puitesopimukseen ja muihin keskitettyihin puitesopimuksiin. Kustannustehokkuuden ja tuottavuuden parantamisessa keskeistä on HALTIKin kustannustehokkuuden ja tuottavuuden kehittäminen sekä osaamisen pitkäjänteinen kehittäminen.

HALTIKin kustannustehokkuus on monelta osin kehittynyt positiivisesti eli mm. sen palveluna tuottama työasema-kohtainen kustannus oli vuonna 2010 noin 1 100 €/v, kun se oli valtiovarainministeriön tekemän tutkimuksen mukaan vastaavana aikana muualla valtionhallinnossa noin 1 300 €/v. Laitealustojen virtualisoinnilla kyetään arvion mukaan nostamaan laitteiden kapasiteettia ja tehoa sekä samalla myös alentamaan tuotantokustannuksia.

HALTIKin palvelusopimusten veloituksissa joudutaan ottamaan huomioon yleisen palkkatason nousu sekä muualta hankittavien ostopalveluiden hintatason nousu. Nousupainetta kyetään kuitenkin kompensoimaan mm. edellä mainituilla HALTIKin kokonaistuottavuutta parantavilla toimenpiteillä sekä keskittymällä HALTIKin vuonna 2010 vahvistetun strategian mukaisesti ensisijaisesti tuottamaan sisäisen turvallisuuden piiriin liittyviä hankkeita ja ICT-palveluita. Keskeistä HALTIKin toiminnassa on strategian ja siihen pohjautuvien toimenpiteiden priorisoitu toteuttaminen.

Tuottavuuden ja säästöjen toteuttamiseksi hallinnonalalla kansalaisille tuotetaan sähköisiä palveluja erityisesti hallinnonalan myöntämiin lupaprosesseihin. Näistä tärkeimmät ovat valtion asiointitilin käyttöönotto sekä ajo-korttien, passien, henkilökorttien, aselupien ja ulkomaalaislupien hakemis- ja myöntämisprosessien sähköistäminen. Sisäasiainministeriön tietohallinto ohjaa ja valvoo osaltaan sähköisen asioinnin kehittämistä ja hankkeiden etenemistä. Toteutuksen osalta toimialoilla, etenkin poliisihallinnolla, on keskeinen merkitys toteutusvaiheessa.

Turvallisuusverkon (TUVE) tietoliikenne- ja verkkopalveluiden käyttöönotto ja niihin liittyvät mahdolliset laaja-alaiset organisaatiomuutokset voivat tulla kehyskaudella suunniteltavaksi ja toteutettavaksi. Mahdollisten muutosten ja niiden toteutusten arvioinnin yhteydessä on varmistuttava siitä, että palveluiden toimintavarmuus säilyy, kustannukset alenevat nykytasoon verrattuna ja hallinnonala voi osaltaan vaikuttaa jatkossakin niihin liittyviin päätöksiin. Tietohallinto myös suunnittelee ja ohjaa hallitusohjelman mukaisten valtion ICT-palvelukeskusten toimialariippumattomien tehtävien yhteenkokoamista sisäasiainministeriön hallinnonalan osalta.

Sisäasiainhallinnon kokonaisarkkitehtuuri on toimintaan ja toimintastrategiaan perustuvaa tietojärjestelmien kokonaisvaltaista kehittämistä, jossa ICT-kehittäminen nivoutuu toiminnan kehittämiseen ja ministeriön keskeisten tavoitteiden toteuttamiseen. Kokonaisarkkitehtuurilla tarkoitetaan edelleen organisaation tietohallinnon ja substanssin (toiminnan/toimintaprosessien /prosessien/ydintoiminnan) kokonaisvaltaista johtamista ja kehittämistä. Sisäasiainministeriössä on aloitettu alkuvuodesta 2012 lukien hallinnonalan kokonaisarkkitehtuurityön suunnittelutyö (organisointi ja nykytilan kuvaaminen). Valtion hallinnon kokonaisarkkitehtuurityön ohjaus (JUHTA) yhdessä ministeriön strategian kanssa luo hallinnonalalle yhteisen hallinta- ja kehitysmallin, johon kaikki sitoutuvat. Ministeriön toiminnan, tietojen, tietojärjestelmien sekä teknologian nykytila, tavoitetila ja kehityshankkeet sekä sisäasiainministeriön vastuulla olevan valtion sisäisen turvallisuuden kohdealueen arkkitehtuurityö valmistellaan vaiheittain vuosien 2014–2017 aikana. Vuoden 2017 jälkeen kokonaisarkkitehtuurin tulee olla osa strategista johtamista.

Sisäasiainministeriön hallinnonalan tietoturvallisuuden ohjausryhmä asetettiin uudelleen loppuvuodesta 2011. Ohjausryhmän toimintasuunnitelmassa vuosille 2011–2013 tehtävälistalle on nostettu 1.10.2010 voimaan tulleen tietoturva-asetuksen, VAHTI- ohjeiden ja KATAKRI II:n asettamat tietoturvavaatimukset. Hallinnonalan nykyinen IT-hallinnan ja tietojenkäsittelyn tietoturvataso kartoitetaan tietoturva-asetuksen mukaisten perus-, korotetun ja korkean tasojen vaatimusten mukaisesti. Tietoturvallisuuteen liittyvien näkökohtien huomionottamisen ohella tietoturvallisuuteen liittyvässä toiminnassa on keskeistä yhteensovittaa tietoturvallisuuteen liittyvät asiat ja tavoitteet käytännön toimintaan sekä toiminnan kehittämiseksi jo asetettuihin päämääriin.

Tietoturvallisuuteen liittyvät kehitys- ja peruskorjaustoimenpiteet suoritetaan siten, että tietojenkäsittelyn perustaso saavutetaan viimeistään 30.9.2013 mennessä ja korkeamman tason tietoturvavaatimukset asetuksen määrittelemässä aikataulussa kehyskauden aikana. Keskeistä on konserniohjauksen ja konsernimaisen toimintatavan toteuttaminen myös tietoturvatyön osalta.

Vuoden 2013 aikana seuraavat tietojärjestelmäkokonaisuudet otetaan hallinnonalan virastotasolla käyttöön tai saatetaan valmiiksi aikaisemmin aloitetut käyttöönotot sisäasiainministeriön tai sen päätöksiä tarkentavien hankekohtaisten ohjausryhmäpäätösten perusteella:

- 1) KIEKU-järjestelmä
- 2) Julkaisujärjestelmä JUPO
- 3) Sopimustenhallintajärjestelmä Sohvi
- 4) Hallinnon tilahallinta -järjestelmä (HTH)
- 5) Tilaustenhallintajärjestelmä Tilha

Tietojärjestelmien teknisen käyttöönoton ohella on keskeistä tarkastella ja kehittää virastokohtaisia toimintaprosesseja siten, että ne osaltaan tukevat ja mahdollistavat toiminnan kehittämisen osana tietojärjestelmien käyttöönottoja. Edellä mainittujen tietojärjestelmien osalta kyseiset seikat korostuvat KIEKU-tietojärjestelmän käyttöönotossa sekä jo käyttöönotetun sähköisen asianhallintajärjestelmän (Asdo) jatkokehittämistyössä.

Valtiovarainministeriö on käynnistänyt laajan sekä tavoitteiltaan että aikatauluiltaan kunnianhimoisen hankkeen valtion toimialariippumattomien ICT-palveluiden kokoamiseksi yhdelle organisaatiolle (TORI-hanke.) Hallinnonalan tietohallinnon toimintaedellytyksiin ja resursseihin vaikuttavat olennaisesti myös hallitusohjelmassa linjattujen, koko valtionhallinnon ICT-kokonaisuuteen kohdistettavaksi päätettyjen, säästöjen toteuttaminen. Säästöjen kokonaismääräksi on määriteltä valtiotasolla 110 milj. euroa, joista pääosa on vielä tarkemmin kohdistamatta. Tässä vaiheessa ei vielä tarkasti tiedetä konkreettisemmin, mitä vaikutuksia TORI-hankeella sekä valtioneuvoston toiminnan kehittämiseen liittyvällä KEHU-hankkeella tulee olemaan ministeriön sekä koko sisäasiainministeriön hallinnonalaan. Vaikutukset voivat koskea erityisesti HALTIKin toimintaa ja asemaa. Valtion ICT-säästöjen taso ja merkitys sisäasiainministeriön hallinnonalan osalta sekä HALTIKin tuottamien TUVE-palveluiden siirtyminen perustettavaan valtion uuteen palvelukeskukseen selviää vasta myöhemmin. Kaikki edellä mainitut hankkeet erityisesti TORI-hankkeeseen liittyen voivat olennaisesti vaikuttaa edellä esitettyihin vuosia 2014-17 koskeviin tavoitteisiin.

HALTIKin keskeisimmät tavoitteet ovat:

- 1) Nykyisen palvelutuotannon turvaaminen
- 2) Hallinnonalan merkittävien tietohallintohankkeiden kuten TUVE, VITJA; TOTI ja KEJO menestyksellinen toteuttaminen.
- 3) Henkilöstön jaksamisesta huolehtiminen ja tukeminen kaikin tavoin erityisesti muutoksissa, jotka johtuvat toimialariippumattomia palveluita mahdollisesti yhteenkoottaessa (TORI-hanke). Tavoitteena on, että HALTIKin työtyytyväisyys ja työhyvinvointi säilyvät korkealla tasolla.
- 4) Erityisesti kiinnitetään huomiota tuotannon jatkuvuuteen ja resurssien riittävyyteen suurten hankkeiden, kuten TUVE:n käyttöönoton aikana sekä toimialariippumattomia palveluita mahdollisesti yhteenkoottaessa.

Sisäasiainministeriö	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Tietohallinto								
Kokonaisarkkitehtuurin kypsyyssaso ¹	1	2	2	3	3	4	4	5
Tyytyväisyys tietohallinnon konserniohjaukseen ²	–	–	–	–	2,5	3	3	3
Toimintamääräraha, 1 000 euroa	4 711	6 107	11 723	8 748	6 787	5 827	5 827	5 827
Henkilötyövuodet	9,5	9,5	9,5	8,5	8,0	8,0	7,0	7,0

Tyytyväisyyttä tietohallinnon konserniohjaukseen 2011-12 tullaan selvittämään toimialalle suunnatulla kyselyllä.

¹ Kokonaisarkkitehtuurin tasoa mitataan 8-osaisella kypsyyssmallilla (kuvaukset, menetelmä, hallintaprosessit, kehittäminen ja käyttöönotto, organisointi, substanssitoiminnan tuki, arkkitehtuuriyhteensopivuus), jossa kussakin osa-alueessa pienin taso on 0 ja paras 5. (1=ei hallittu, 2=osittainen, 3=määritelty, 4=johdettu, 5=strateginen).

² Kysely tietohallinnon konserniohjauksen toimivuudesta, asteikko 1-5

3.3.4. Toimitilahallinto

Toimitilahallinnossa noudatetaan SM:n hallinnonalan toimitilastrategiaa ja toimitilojen turvallisuudesta annettua määräystä. Hallinnonalan virastot Rajavartiolaitosta lukuun ottamatta ottavat aktiiviseen käyttöön Senaatti-kiinteistöjen tarjoaman HTH-järjestelmän viimeistään vuoden 2013 aikana. Tavoitteena on aktiivisilla toimenpiteillä hillitä toimitila-menojen kasvua tai parhaassa tapauksessa vähentää toimitilamenoja. Hallinnonalan virastot suorittavat vuoden 2013 aikana toimitilojen riskikartoituksen. Sisäasiainministeriön hallinnonala huomioi energiatehokkuuden omassa toiminnassaan ja toimii vahvana esimerkkinä energiatehokkuuden edistämisessä. Hallinnonalan virastot asettavat energiatehokkuuden parantamistavoitteet ja laativat virasto-kohtaiset suunnitelmat.

3.3.5. Sisäasioiden EU-rahastot

Nykyisen ohjelmakauden SOLID -rahastojen toiminnan painopisteenä on rahastojen mahdollisimman tehokas hyödyntäminen kansallisesti kaikilla rahastojen toimialoilla. Rahoitusmahdollisuuksista tiedotetaan mahdollisimman kattavasti, jotta kaikki potentiaaliset tahot saavat tasapuolisesti tietoa rahoituksen hakemisesta.

Rahastojen kansallisia monivuotisia ja vuosittaisia ohjelmia toimeenpannaan tehokkaasti. Rahastojen ohjelmien ja tuettavien toimien avulla pyritään vastaamaan sisäasiainhallinnon toimialalla oleviin haasteisiin sekä täydentämään ja kehittämään toimintoja.

Varmistetaan mahdollisuudet hyödyntää muita oikeus- ja sisäasioiden rahastoja ja muuta ulkoista rahoitusta. Osallistutaan aktiivisesti vuonna 2014 alkavan EU:n uuden rahoituskauden valmisteluun sekä kansallisesti että EU-tasolla. Huolehditaan aktiivisesta osallistumisesta EU-tasolla tehtävään rahasto-ohjelmien hallinnoinnin kehittämistyöhön.

Sisäasiainministeriö	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
SOLID-viranomaistehtävät								
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	8 656	10 540	14 990	18 603	18 603*	18 603*	18 603*	18 603*
Henkilötyövuodet	–	9,59	9,59	9,59	9,59*	9,59*	9,59*	9,59*

* TTS-kauden arvio perustuu vuoden 2013 tavoitteeseen. Päätös EU:n uuden rahoituskehyskauden 2014-2020 kansallisista osuuksista tehdään vuoden 2013 aikana. Lukuihin on alustavasti sisällytetty nykyisen ohjelmakauden (2007-2013) rahastojen arvioitu saanto sekä uuden rahoituskehyskauden rahastojen arvioidut saannot perustuen vuoden 2013 tavoitteeseen. Päätös EU:n uuden rahoituskehyskauden 2014-2020 kansallisista osuuksista tehdään vuoden 2013 aikana.

4. Poliisitoimi

4.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Poliisitoimen yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on turvata oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä ehkäistä ja estää ennalta rikoksia, selvittää niitä ja saattaa ne syyteharkintaan. Poliisitoimen yhteiskunnallinen vaikuttavuus toteutuu kun ihmisten kokema turvallisuuden tunne säilyy hyvänä ja poliisiin toimintaan luotetaan. Ihmisten turvallisuudesta huolehtiminen ja kansalaisten yhdenvertainen kohtelu edellyttää sitä, että kiireellinen poliisiapu on saatavissa, rikosten selvitystaso pysyy hyvänä ja poliisin lupahallinto toimii asiakaslähtöisesti. Poliisitoimi rakentaa osaltaan kilpailukyistä yhteiskuntaa ja varmistaa ihmisten tasa-vertaisen kohtelun.

Poliisitoimen yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioidaan seuraavien tunnuslukujen avulla.

Poliisitoimen yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Rikoslakirikosten määrä, enintään	499 791	525 725	500 000	525 725	525 725	525 725	525 725	525 725
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100)	91,3	78,6	84,9	80,0	86,5	86,5	86,5	86,5
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100)	148,3	145,1	144,0	144,0	144,2	144,2	144,2	144,2
Kansalaisten kokema turvallisuuden tunne, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) ¹	2,98	–	3,2	–	3,2	–	3,2	–
Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) ²	3,45	–	3,6	–	3,6	–	3,6	–

¹ Kansalaisten turvallisuuden tunnetta mitataan Poliisibarometri -tutkimuksen kysymyksellä Kuinka vakavana ongelmana pidätte rikollisuutta lähiympäristössä, 1=erittäin vakava, 2=melko vakava, 3= ei kovin vakava, 4=ei lainkaan vakava. Lähde: Poliisibarometri 2010, 2012, 2014 ja 2016. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu. Sisäasiainministeriön julkaisusarja, www.intermin.fi

² Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan mitataan Poliisibarometri -tutkimuksen kysymyksellä Missä määrin luotatte seuraavien viran-omaisten toimintaan..., 1=erittäin vähän, 2=melko vähän, 3= melko paljon, 4=erittäin paljon. Lähde: Poliisibarometri 2010, 2012, 2014 ja 2016. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu. Sisäasiainministeriön julkaisusarja, www.intermin.fi

4.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2013

Poliisi ehkäisee ennalta turvallisuusriskejä. Poliisin työssä korostuu yleistä järjestystä ja turvallisuutta uhkaavien riskien ennaltaehkäisy laaja-alaisen turvallisuusyhteistyön avulla. Poliisilla on päävastuu useissa sisäisen turvallisuuden ohjelman ennaltaehkäisevien toimenpiteiden toteuttamisessa. Poliisi kiinnittää erityistä huomiota väkivaltarikollisuuden ja nuorten tekemien rikosten torjuntaan.

Ennalta ehkäisevässä nettipoliisitoiminnassa hyödynnetään entistä enemmän sosiaalista mediaa ja muita sähköisiä osallistumiskanavia. Poliisiyksiköiden välistä yhteistyötä lisätään erityisesti vaativassa rikostorjunnassa ja sarjajuttujen tutkinnassa. Kansainvälisen ja vakavan rikollisuuden torjunnassa poliisi vahvistaa osaamistaan ja varmistaa uusien torjuntakeinojen edellytyksiä parantavan lainsäädännön ajanmukaisuuden.

Poliisiosaston keskeiset toimenpiteet 2013

Turvallisuusriskien ennalta ehkäisemiseksi poliisiosasto painottaa toiminnassaan seuraavia keskeisiä strategioita:

1. Laaditaan poliisin ennalta estävän toiminnan kokonaisstrategia, jossa otetaan huomioon väkivallan vähentäminen, verkostoyhteistyön tehostaminen, tietojohtoisuuden vahvistaminen ja sosiaalisen median hyödyntäminen sekä muut kokonaisuuden kannalta tärkeät osatekijät.
2. Uudistetaan poliisin liikennevalvontastrategia, jossa otetaan huomioon suunniteltava liikennevalvonnan kehittämisohjelma, liikenne- ja viestintäministeriön kanssa asetettavat liikenneturvallisuuden yhteiset tulostavoitteet, liikennevalvonnan uusien toimintatapojen ja teknisten valvontamenetelmien hyödyntäminen älyliikennestrategian mukaisesti sekä liikenneturvallisuuden parantamiseen tähtäävät muut keskeiset asiat.
3. Toteutetaan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntastrategiaa, laaditaan sen osana tietoverkko-rikollisuuden torjuntastrategia ja päivitetään terrorismin torjuntastrategia.

Poliisi on mukana rakentamassa kilpailukykyistä, suvaitsevaista ja monimuotoista Suomea. Harmaan talouden ja talousrikollisuuden tehostetulla torjunnalla poliisi ehkäisee ennalta rikosriskejä ja luo edellytyksiä lailliselle ja terveelle liiketoiminnalle.

Poliisi toteuttaa aktiivista ja vastuullista maahanmuuttopolitiikkaa osallistumalla maahanmuuton tulevaisuus 2020 strategian mukaisten linjausten toimeenpanoon. Laittoman ulkomaisen työvoiman käytön tutkintaa tehostetaan osana laittoman maahantulon torjuntaa ja sisämaan ulkomaalaisvalvontaa. Poliisi vaikuttaa maahanmuuttoviranomaisten moniviranomaismallin käyttöönottoon turvapaikka-asioissa. Poliisin lupahallintostrategiassa maahanmuuttoon liittyvien lupa-asioden kehittäminen otetaan kokonaisvaltaisemmin huomioon, mikä osaltaan luo parempia edellytyksiä työvoiman saatavuutta tukevalle maahanmuutolle.

Poliisi varautuu toiminnallisesti Itäliikkuvuuden kasvuun sekä Venäjän ja EU:n välillä valmisteltavan viisumivapaus-sopimuksen vaikutuksiin. Maamme korkean turvallisuustason säilyttämiseksi poliisi kiinnittää erityistä huomiota väkivaltarikollisuuden ja ääriliikkeiden torjuntaan.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi poliisiosasto korostaa toiminnassaan seuraavia asiakokonaisuuksia:

1. Jatketaan harmaan talouden ja talousrikollisuuden tehostetun torjuntaohjelman strategista suunnittelua ja toteutusta.
2. Varaudutaan Venäjän ja EU:n välillä valmisteltavan viisumivapaus-sopimuksen poliisitoiminnallisiin vaikutuksiin laatimalla konkreettinen vaikutussuunnitelma yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa.
3. Selvennetään poliisin ja muiden viranomaisten välistä toimivallanjakoa turvapaikkaprosessissa.

Poliisipalvelujen saatavuus ja laatu varmistetaan perusoikeuksia kunnioittaen ja hyvää hallintoa noudattaen. Poliisin toimintakykyä ja näkyvyyttä vahvistetaan turvaamalla kenttä- ja rikostutkintatehtävien voimavarat. Poliisi ylläpitää korkeaa turvallisuustasoa yhteistyössä muiden viranomaisten ja turvallisuusalan toimijoiden sekä kansalaisten kanssa. Poliisin toiminnallisten tulosten alueelliseen vaihteluun kiinnitetään erityistä huomiota.

Väkivallan vastaisen työn painopisteeksi nostetaan haavoittuviin ryhmiin kohdistuvien väkivaltarikosten ja nuorten väkivaltaisuuden vähentäminen. Poliisi toteuttaa osaltaan kansallista toimenpideohjelmaa väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisemiseksi sekä osallistuu naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämishojelman toimeenpanoon. Poliisi tekee aktiivista ja ennakoivaa ihmiskaupan vastaista työtä.

Poliisin lupahallintoa kehitetään lisäämällä sähköisiä asiakaspalveluja, jotka osaltaan parantavat asiakaspalvelun joustavaa saatavuutta. Vuoteen 2020 mennessä kaikki poliisin lupapalvelut toimivat sähköisesti. Poliisi vauhdittaa myös muiden sähköisten asiointipalvelujen käyttöönottoa ja varmistaa näiden palvelujen esteettömyyden. Poliisipalveluja järjestettäessä huolehditaan väestön kielellisestä tasa-arvosta.

Poliisin viranomaiskaluston ajanmukaisuus varmistetaan ja viranomaiskaluston mahdollista yhteiskäyttöä kehitetään. Poliisin tietojärjestelmähankkeet toteutetaan viranomaisyhteistyötä vahvistavalla tavalla.

Poliisipalvelujen saatavuuden ja laadun varmistamiseksi poliisiosaston toiminnassa korostuu seuraavien isojen kokonaisuuksien ohjaus- ja kehittämistehtävät:

1. Tehostetaan poliisin ICT – toiminnan (erityisesti VITJA, sähköinen asiointi ja SIS II) strategista ohjausta ja koordinoitua.
2. Laaditaan poliisin kansainvälisen toiminnan strategia.
3. Valmistaudutaan EU:n SIS II – tietojärjestelmän kansalliseen käyttöönottoon EU:n asettamassa aikataulussa.
4. Kehitetään poliisin lupapalveluiden käsittelyaikojen seurantaa.

Poliisin tulevaisuuden toimintakyky varmistetaan. Poliisin keskushallintoa kevennetään ja poliisin toiminnallisia rakenteita sekä palveluverkkoa uudistetaan. Poliisin lupahallinnon kehittäminen, liikennevalvonnan keskittäminen sekä poliisikoulutuksen uudistaminen ovat myös keskeisiä keinoja sisäisen turvallisuuden nykyisen tason säilyttämiseksi tulevaisuudessa. Poliisiammattikorkeakoulun perustutkintokoulutuksen opiskelijamäärä mitoitetaan rahoituskehysten puitteissa siten, että työllistyminen poliisin ammattiin turvataan.

Poliisihallinnon tulosohtausohjausjärjestelmää kehitetään keskeisimpänä ohjausmuotona ja myös tuloksellisuuden kokonaisvaltaisella kehittämisellä turvataan sisäisen turvallisuuden hyvä taso. Poliisin toiminta sopeutetaan asetettuihin menokehyksiin toteuttamalla valtioneuvoston linjaamat menosäästöt ja karsimalla muun muassa toimitilakustannuksia. Poliisin henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia tehtävien ja osaamisen kehittämiseksi lisätään.

Poliisin perustutkintoa suorittavien määrän vahvistamisen yhteydessä huomioidaan erikseen muun muassa eläkepoistuma. Poliisin erityisestä eroamisikäsäntelystä luopumisen vaikutuksia ja muutosprosessin toteuttamista seurataan sekä ryhdytään tarvittaessa muutosten edellyttämiin lainvalmistelu- ja muihin toimenpiteisiin.

Poliisin toimintakyvyn varmistaminen pitemmällä aikavälillä edellyttää poliisiosaston vuoden 2013 toiminnassa seuraavien asioiden kehittämistä:

1. Toteutetaan poliisin hallintorakennemuutoksen toimeenpanon edellyttämät strategiset johto- ja ohjaustehtävät.
2. Kehitetään ministeriön ja Poliisihallituksen välistä tulosohejausta.
3. Kehitetään säädösvalmisteluun liittyvää ministeriön ja Poliisihallituksen yhteistyötä.
4. Valmistellaan poliisiosaston toiminnan kehittämissuunnitelma selvitysmiehen raportin pohjalta.
5. Toteutetaan vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman (VATU) edellyttämät toimenpiteet ja valmistaudutaan valtion keskushallintohankkeen (KEHU) toteuttamiseen.
6. Valmistellaan lupapalveluiden käsittelyaikojen seurantarjestelmä.
7. Toteutetaan täydennyspoliisijärjestelmän toiminnallisten käyttömahdollisuuksien kartoitus.

4.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017

Poliisi ehkäisee ennalta turvallisuusriskejä analysoimalla toimintaympäristön kehitystä. Ennalta estävän toiminnan tehostamiseksi poliisimiesten oma-aloitteisuutta rikosten ja häiriöiden ennalta estämisessä lisätään. Nopean ja joustavan muutoksiin reagoinnin varmistamiseksi parannetaan tilannetietoisuutta, hyödynnetään tietojohdantamista ja lisätään moniviranomaismenetelmien käyttöä. Tietoverkkojen avulla tehtävien rikosten tehostettuja torjuntatoimenpiteitä jatketaan yhteistyössä eri tahojen kanssa. Poliisin, tullin ja Rajavartiolaitoksen rikostorjuntayhteistyötä ja yhteistyötä syyttävöiranomaisien kanssa syvennetään. Laitonta maahantuloa ja ihmiskauppaa torjutaan ihmiskaupparikoksia paljastamalla, maasta poistamistoinnilla ja sisämaan ulkomaalaisvalvonnalla.

Viranomaisten yhteisen kenttöjärjestelmöhankkeen toteutumisesta huolehditaan poliisipalvelujen saatavuuden turvaamiseksi ja viranomaisyhteistyön kehittämiseksi. Poliisin järjestyksenvallontatehtävää kehitetään ja lievien rikosten ja rikkomusten siirtäminen rikosoikeudellisesta seuraamusjärjestelmästä hallinnollisen sanktioinnin piiriin selvitetään. Viranomaisten väliset toimivaltakysymykset maahanmuuttoon liittyvissä lupa-asioissa ratkaistaan ja tehdyt päätökset pannaan täytäntöön.

Esitutkinta-, pakkokeino- ja poliisilakien uudistusten toteuttamista ohjataan ottamalla erityisesti huomioon asianosaisten oikeussuojakeinot ja turvallisuusnäkökohdat. Rikosprosessin nopeuttamista edistäviä toimenpiteitä jatketaan ja uhrin aseman parantamiseen rikosprosessissa kiinnitetään huomiota. Aseturvallisuutta parannetaan prosesseja ja toiminnan laatua kehittämällä. Korruptionvastaista toimintaa johtavaa viranomaisverkostoa vahvistetaan ja korruptiolle riskialttiit toimialat ja tilanteet kartoitetaan.

Poliisin lupahallintoa kehitetään lupahallintostrategian tavoitteiden mukaisesti. Poliisilaitosten ja Poliisihallituksen päätösten laatua parannetaan niin, että muutoksenhakutapausten määrä, joissa poliisiviranomainen on tehnyt selkeän laintulkinta- tai menettelyvirheen on alle 5 % valitusten kokonaismäärästä.

Poliisikoulutuksen tutkintorakenne uudistetaan ja varmistetaan koulutus molemmilla kansalliskielillä. Poliisialan tutkimus- ja kehittämistöimintaa vahvistetaan ja kansainvälistä tutkimusyhteistyötä lisätään hyödyntämällä EU:n rahoitusohjelmia.

Poliisiosaston keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017:

1. Ohjataan poliisin hallintorakenneuudistuksen toteuttamista ja asetettujen kustannussäästöjen kohdentamista.
2. Ohjataan poliisin verkkopalveluiden laajentamista ja sähköisten asiointipalveluiden kehittämistä.
3. Ohjataan poliisin toimitilajohtamisen strategiamallin hyödyntämistä tilatehokkuuden parantamiseksi.
4. Ohjataan poliisin hoitamien ajo-oikeusasioiden siirtämistä osittain liikenteen turvallisuusvirasto Trafille.
5. Kehitetään poliisihallinnon tulosohjausjärjestelmää keskeisimpänä poliisin strategisen ohjauksen muotona.
6. Kehitetään poliisin pitkän aikavälin resurssisuunnittelua ja poliisikoulutuksen tarpeen ennakkointia.
7. Kehitetään yhteistyötä Ruotsin poliisin kanssa yhteispartiointiin liittyvissä asioissa.
8. Laaditaan huumausainetorjuntastrategia ja sen täytäntöönpanon toimintasuunnitelma.
9. Valmistellaan toimintasuunnitelma ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi.
10. Valmistellaan SM:n lainsäädäntösuunnitelmassa priorisoidut säädöshankkeet.

4.4. Poliisihallitukselle asetetut tulostavoitteet vuonna 2013

Poliisihallitukselle asetetaan seuraavat keskeiset strategiset tulostavoitteet vuodelle 2013. Sisäasiainministeriön ja Poliisihallituksen välisessä vuonna 2013 koskevassa tulossopimuksessa on tarkemmin sovittu näitä tavoitteita toteuttavista toimenpiteistä.

1. Poliisin palvelukyky ja toiminnan laatu kiireellisissä hälytystehtävissä ja rikosten selvittämisessä sekä lupahallinnossa ja liikenneturvallisuustyössä pyritään pitämään nykyisellä tasolla. Poliisihallitus kiinnittää huomiota rikosasioiden käsittelyaikoihin ja lisää merkittävästi sähköisesti ja ajanvarauksella tarjottavien poliisin lupapalveluiden osuutta. Poliisihallitus jatkaa lupaprosessien ulkoistamisia lupahallintostrategian ja Lupa 2016- hankesuunnitelman mukaisesti.
2. Harmaata taloutta ja talousrikollisuutta torjutaan tehostamalla viranomaisyhteistyötä. Poliisihallitus kohdentaa tehostettuun torjuntaan poliisitoimelle myönnetyn erillismäärärahan tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Poliisihallitus tehostaa reaaliaikaista rikostutkintaa talousrikosasioissa.
3. Laitonta maahantuloa ja ihmiskauppaa torjutaan ihmiskaupparikoksia paljastamalla, maasta poistamistoiminnalla ja sisämaan ulkomaalaisvalvonnalla.
4. Järjestäytyntä rikollisuutta, terrorismia, uusia rikosilmiöitä sekä maahanmuuttoon liittyviä lieveilmiöitä torjutaan viranomais- ja sidosryhmäyhteistyön avulla. Poliisihallitus toteuttaa Suomen osalta vakavaa ja järjestäytyntä rikollisuutta koskevan EU:n toimintapoliittisen syklin strategiset ja operatiiviset tavoitteet vuoden 2013 osalta ja osallistuu vuoden 2014 strategisten ja operatiivisten tavoitteiden valmisteluun.
5. Perus- ja ihmisoikeuksien, tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden toteutumista sekä luottamusta poliisin toimintaan edistetään kehittämällä poliisihallinnon sisäistä laillisuusvalvontaa. Poliisihallitus käynnistää seurannan kielellisten vaikutusten ja alueellisten yksiköiden toiminnasta.
6. Poliisin hallintorakenneuudistuksen linjaukset toteutetaan laaditun toimintasuunnitelman mukaisessa järjestyksessä. Poliisihallitus valmistelee poliisin toimintastrategian vuosille 2013-2020, jossa otetaan huomioon poliisin hallintorakenneuudistus, poliisin henkilöstöpolitiikan ja työhyvinvoinnin uudistamistarpeet sekä poliisihallinnon tulosohjausohjausjärjestelmän kehittämistarpeet.

4.5. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Sisäasiainministeriö kehittää poliisin tulosohjausta ja kohdentaa poliisin voimavaroja hallitusohjelman linjausten mukaisesti asettamalla poliisin toiminnalliselle tuloksellisuudelle seuraavat koko suunnittelukautta koskevat alustavat tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseksi tarvittavat määräraha- ja henkilötyövuosiarviot.

Poliisitoimi	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
VALVONTA								
Tuottavuus								
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävät/henkilötyövuodet	335	355	370	352	374	383	384	387
Taloudellisuus								
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	193 817	197 132	208 027	199 697	196 655	194 957	194 957	194 957
Henkilötyövuodet	3 075	2 998	2 972	2 897	2 842	2 778	2 767	2 750
Valvonnan kustannukset, 1 000 euroa	242 725	242 401	251 029	249 136	250 793	250 483	250 483	250 483
Valvonnan kustannukset/ yjt-tehtävät, euroa	236	228	228	244	236	235	235	235
Palvelukyky ja laatu ³								
Onnistuminen kotiväkivaltaan puuttamisessa, keskiarvo (asteikko 1-4)	2,91	–	3,0	–	3,0	–	3,0	–
Onnistuminen liikennevalvonnassa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	3,08	–	3,1	–	3,2	–	3,2	–
Onnistuminen poliisin partioinnissa ja muussa näkyvässä toiminnassa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	2,96	–	3,1	–	3,1	–	3,1	–
Onnistuminen päihtyneiden huostaanotossa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	2,98	–	3,1	–	3,1	–	3,1	–
Tuotokset								
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävämäärä A, B, C, kpl	1 029 895	1 064 024	1 100 000	1 020 000	1 032 072	1 032 072	1 032 072	1 032 072
Josta oma-aloitteiset tehtävät, %	–	28,0	29,0	29,0	29,0	29,0	29,0	29,0
Oma-aloitteisuus (%) eräissä taajama-valvontaan liittyvissä tehtävissä	–	10,1	10,0	11,0	9,7	9,7	9,7	9,7
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, tapausten määrä	3 642	4 240	3 800	3 800	4 001	4 001	4 001	4 001
Henkilövahinkoon johtaneet liikenne-onnettomuudet, määrä	6 056	6 386	5 600	5 500	6 000	6 000	6 000	6 000
Rattijuopumusrikosten määrä (tavallinen, törkeä, muu ja luovuttaminen)	22 594	23 291	21 000	21 000	22 965	22 965	22 965	22 965
Liikennevalvontaan käytetty työaika, htv	–	633,4	630,0	625,0	619	619	619	619

³ Poliisin onnistumista tehtävissään mitataan Poliisibarometri -tutkimuksen kysymyksellä Miten hyvin poliisi on mielestänne onnistunut seuraavissa tehtävissään? 1=erittäin huonosti, 2=melko huonosti, 3= melko hyvin, 4=erittäin hyvin. Lähde: Poliisibarometri 2010, 2012, 2014 ja 2016.

Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu. Sisäasiainministeriön julkaisusarja, www.intermin.fi.

Poliisitoimi	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, htv	–	53,0	52,0	54,0	54,0	54,0	54,0	54,0
Automaattisen liikennevalvonnan suoritteet, kpl	–	406 504	410 000	410 000	400 000	400 000	386 845	386 845
Laittomasti maassa tavattujen ulko-maalaisten määrä (KRP/lama -rekisteri)	4 054	3 500	–	–	3 500	3 500	3 500	3 500
Ulkomaalaisvalvontaan käytetty työaika htv/vuosi	20,7	29,4	18,0	26,0	29,0	29,0	29,0	29,0
Turvapaikkatutkinnan tutkinta-aika, päätetyt jutut, keskiarvio määrästä, kpl	43	41	30	14	30	30	30	30
HÄLYTYSTOIMINTA								
Tuottavuus								
Hälytystehtävät/henkilötyövuodet	1 092	1 085	970	970	970	970	970	970
Taloudellisuus								
Toimintamenoääräraha, 1 000 euroa	57 115	62 866	63 667	62 224	62 638	62 561	62 561	62 561
Henkilötyövuodet	942	981	1 052	1 052	1 052	1 052	1 052	1 052
Hälytystoiminnan kustannukset, 1 000 euroa	72 408	78 188	79 668	79 067	79 593	79 495	79 495	79 495
Hälytystoiminnan kustannukset/hälytystehtävät AB, euroa	87,8	93,0	89,0	89,0	95,0	94,0	94,0	94,0
Palvelukyky ja laatu								
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, minuuttia	10,5	10,1	10,0	10,0	10,1	10,1	10,1	10,1
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, minuuttia	17,4	16,9	16,9	16,9	17,2	17,2	17,2	17,2
Toimintavalmiusaika alle 20 min (% tehtävistä)	–	73,2	73,0	73,0	73,0	73,0	73,0	73,0
Toimintavalmiusaika alle 45 min (% tehtävistä)	–	91,4	92,0	92,0	92,0	92,0	92,0	92,0
Onnistuminen kiireellisissä hälytystehtävissä, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) ⁴	3,12	–	3,2	–	3,2	–	3,2	–
Tuotokset								
Perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät, määrä	19 474	21 077	22 000	22 000	20 977	20 977	20 977	20 977
Yleisten paikkojen järjestyshäiriöt: häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta, määrä	100 232	108 499	100 000	109 000	109 000	109 000	109 000	109 000
Yleisten paikkojen järjestyshäiriöt: pahoinpitelyt, määrä	26 089	28 626	26 000	29 100	29 100	29 100	29 100	29 100
Lapsiin ja nuoriin kohdistuva väkivalta (asianomistaja ikäryhmittäin), määrä								
15–17 vuotiaat	2 720	3 179	3 100	3 179	3 179	3 179	3 179	3 179
18–20 vuotiaat	4 372	5 055	4 900	5 055	5 055	5 055	5 055	5 055
A ja B hälytystehtävät, määrä, enintään	824 998	841 558	800 000	800 000	841 558	841 558	841 558	841 558
A, B ja C hälytystehtävät, määrä, enintään	1 029 895	1 064 024	1 020 000	1 020 000	1 020 000	1 020 000	1 020 000	1 020 000

³ Poliisibarometri 2010, 2012, 2014 ja 2016.

Poliisitoimi	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
RIKOSTORJUNTA								
Tuottavuus								
Selvitetyt rikoslakirikokset/ henkilötyövuodet	83	84	85	88	90	92	92	93
Taloudellisuus								
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	274 081	274 594	291 682	280 733	276 773	277 886	277 886	277 886
Henkilötyövuodet	4 011	3 999	4 007	3 866	3 793	3 707	3 693	3 670
Rikostorjunnan kustannukset, 1000 euroa	339 866	335 948	346 480	343 868	346 154	345 727	345 727	345 727
Rikostorjunnan kustannukset/ selvitetyt rikoslakirikokset, euroa	1 021	1 001	1 028	1 011	1 018	1 017	1 017	1 017
Palvelukyky ja laatu								
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset), %, vähintään	52,6	49,7	49,0	49,0	50,9	50,9	50,9	50,9
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne rikokset), keskiarvo, vrk	86	86	90	86	87	87	87	87
Omaisuusrikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään	40,9	38,2	37,0	37,0	39,3	39,3	39,3	39,3
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään	78,9	74,5	81,0	81,0	82,0	82,0	82,0	82,0
Päätettyjen talousrikosten tutkinta- aika, keskiarvo, vrk, enintään	326	310	350	350	311	311	311	311
Päätettyjen talousrikosjuttujen sisällöloaika, ka, vrk, enintään	–	450	350	350	350	350	350	350
Järjestäytyneiden rikollisryhmien määrä (EU - ja muut ryhmät)	–	81,0	81,0	81,0	73,0	73,0	73,0	73,0
Järjestäytyneisiin rikollisryhmiin kuuluvien henkilöiden määrä, kpl	–	1 237	1 237	1 237	1 037	1 037	1 037	1 037
Onnistuminen väkivaltarikosten selvittämisessä ja torjunnassa, keski- arvo vähintään (asteikko 1-4) ⁵	2,95	–	3,1	–	3,1	–	3,1	–
Onnistuminen rasismiin viittaavien rikosten paljastamisessa ja tutkinnassa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	2,76	–	3,0	–	3,0	–	3,0	–
Onnistuminen talousrikostorjunnassa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	2,69	–	2,8	–	2,9	–	3,0	–
Onnistuminen raharikosten selvittämisessä, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	2,79	–	2,9	–	3,0	–	3,1	–
Onnistuminen huumorikosten selvittämisessä ja paljastamisessa, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	2,97	–	3,0	–	3,0	–	3,0	–
Onnistuminen asuntomurtojen selvit- tämisessä, keskiarvo (asteikko 1-4)	2,84	–	2,9	–	2,9	–	3,0	–

⁵ Poliisibarometri 2010, 2012, 2014 ja 2016.

Poliisitoimi	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Onnistuminen autovarkauksien selvittämisessä, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	2,71	–	2,8	–	2,9	–	2,9	–
Onnistuminen viranomais- ja muussa rikollisuutta ennalta estävässä yhteistyössä, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4)	2,89	–	3,0	–	3,1	–	3,2	–
IT -tutkintaan käytetyt henkilötyövuodet	–	32,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0
Tuotokset								
Kaikki selvitetty rikokset, määrä, (sis. liikenne rikkomukset)	748 898	750 302	730 000	750 300	743 616	743 616	743 616	743 616
Selvitetyt rikoslakirikokset, määrä	332 878	335 655	337 000	340 000	337 485	337 485	337 485	337 485
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	26,0	31,8	30,3	40,0	55,0	55,0	55,0	55,0
Haltuun saatu rikoshyöty, kaikki rikokset (netto) milj. euroa	26,3	37,0	42,0	44,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Päätetyt talousrikokset, määrä	1 743	1 671	1 600	1 700	2 150	2 200	2300	2300
Avoimna olevat talousrikokset, määrä	2 103	2 014	1 800	1 900	1 400	1 200	1 000	1 000
Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, määrä	35 576	43 022	38 000	38 000	38 000	38 000	38 000	38 000
Poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	930	880	800	800	800	800	800	800
Käynnistettyjä RL34A -luvun mukaisia esitutkintoja, kpl	–	5	2	2	2	2	2	2
Päätettyjen järjestäytyneen rikollisuuden juttujen määrä	–	619	548	600	600	600	600	600

Poliisitoimi	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
LUPAHALLINTO								
Tuottavuus								
Kaikki myönnettyt luvat/htv	1 257	1 383	1 520	1 581	1 580	1 580	1 580	1 580
Maksulliset luvat/htv	1 696	1 859	2 036	2 120	2 135	2 135	2 135	2 135
Maksuttomat luvat/htv	301	335	325	325	325	325	325	325
Taloudellisuus								
Toimintamenomääräraha, euroa	–	1 384	3 702	2 894	2 913	2 913	2 913	2 913
Henkilötyövuodet	876	857	860	860	860	860	860	860
Lupapalvelujen kustannukset, 1 000 euroa	46 816	46 317	61 000	61 000	61 000	61 000	61 000	61 000
Lupavalvonnan kustannukset (maksuttomat lupapalvelut), 1 000 euroa	–	13 320	13 889	13 830	13 800	13 800	13 800	13 800
Lupavalvonnan henkilötyövuodet (sisältyvät lupahallinnon kokonais - htv -määrään)	–	220	217	217	217	217	217	217
Lupahallinnon kustannusvastaavuus, prosenttia	93	109	100	100	100	100	100	100
Lupahallinnon tuottotavoite, 1000 euroa	43 684	50 514	61 000	61 000	61 000	61 000	61 000	61 000
Kustannukset/kaikki poliisin myöntämät luvat, euroa	43	39	47	45	45	45	45	45
Palvelukyky ja laatu								
Koulutustunnit/lupahallinnon henkilötyövuodet	24,1	26,2	22,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Käsittelyaika, kansalaisuushakemus (vrk)	–	73	60	60	40	40	40	40
Käsittelyaika, I vaiheen ajokorttilupa (vrk)	6	6	6	6	6	6	6	6
Aseiden hallussapitolupuiin kohdistuvat peruutukset ja varoitukset	4 220	3 290	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200
Ajo-oikeuspäätökset	68 944	69 059	69 000	69 000	69 000	69 000	69 000	69 000
Järjestyksenvalvojakorttien peruutukset ja varoitukset	440	454	400	400	400	400	400	400
Vartijakorttien peruutukset ja varoitukset	108	146	88	100	100	100	100	100
Onnistuminen lupapalveluissa, keski- arvo vähintään (asteikko 1-4) ⁶	3,37	–	3,3	–	3,3	–	3,3	–

⁶ Poliisibarometri 2010, 2012, 2014 ja 2016.

Poliisitoimi	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Tuotokset								
Poliisin myöntämät luvat yhteensä, kpl	1 101 137	1 185 394	1 307 000	1 360 000	1 359 000	1 359 000	1 359 000	1 359 000
Matkustusasiakirjat yhteensä	542 731	611 429	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
Passit	462 489	505 295	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Henkilökortit	80 242	106 134	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Ajoluvat	343 416	365 003	300 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000
Aseluvat	70 164	67 096	70 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Turva-alan luvat	65 690	62 376	62 000	62 000	62 000	62 000	62 000	62 000
Ulkomaalaisluvat	60 414	66 005	52 000	65 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Muut luvat	14 032	13 485	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Lupahallinnon valvonnalliset toimenpiteet, yhteensä	–	72 570	72 688	72 688	73 000	73 000	73 000	73 000
YHTEISET PALVELUT – TUKITOIMINNOT								
Toimintamenomääräraha	123 935	125 171	128 814	130 961	139 115	138 943	138 943	138 943
Henkilötyövuodet	975,4	947,0	829,0	832,0	808,0	790,0	787,0	782,0
YHTEISET PALVELUT, MUUT TEHTÄVÄT								
Toimintamenomääräraha	44 705	45 706	44 419	47 030	50 256	50 194	50 194	50 194
Henkilötyövuodet	759,5	730,0	699,0	681,0	676,0	661,0	658,0	654,0
Muiden tehtävien kustannukset	58 172	56 652	60 045	59 821	60 070	59 996	59 996	59 996

Poliisitoimi	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
HENKILÖSTÖMÄÄRÄ JA RAKENNE								
Henkilötyövuodet	10 809	10 708	10 623	10 388	10 189	9 989	9 954	9 952
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	74,0	73,6	74,0	74,0	74,0	74,0	74,0	74,0
Poliisimiehet, htv	7 841	7 653	7 564	7 564	7 533	7 500	7 489	7 487
Naisia, % -osuus	13,4	13,9	13,9	14,0	14,2	14,4	14,6	14,8
Opiskelijat, htv	252	415	484	260	203	120	120	120
Naisia, % -osuus	25,2	22,3	25,5	25,5	25,2	25,4	25,6	25,8
Muu henkilöstö, htv	2 716	2 640	2 575	2 564	2 453	2 369	2 345	2 345
Naisia, % -osuus	71,4	71,2	71,0	71,0	71,0	71,0	71,0	71,0
Naisten % -osuus alipäällystössä, päällystössä ja päällikkötasolla	7,8	8,5	8,5	8,5	8,7	8,9	9,2	9,4
Työhyvinvointi								
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	10,7	10,2	10,1	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Työtyytyväisyysindeksi	3,42	–	3,3	–	3,45	3,45	3,45	3,45
Osaamisen kehittäminen ja koulutus								
Tulos- ja kehityskeskustelun käyneet henkilöt, % -osuus koko henkilöstöstä	83	–	85,4	100	100	100	100	100
Kehittymissuunnitelmien laatiminen (laadittu %:lle tulos- ja kehityskeskustelun käyneistä)	60	90	75,1	100	100	100	100	100
Poliisikoulutuksen kokonaiskustannukset, 1000 euroa	25 856	26 223	25 000	25 000	26 000	26 000	26 000	26 000
Perustutkintokoulutuksen koulutuspäivän hinta, euroa, enintään	164	175	290	360	300	200	190	190
Poliisikoulutuksen henkilötyövuodet	–	202,0	204,3	202,0	202,0	202,0	202,0	202,0
Poliisipäällystötutkinnon koulutuspäivän hinta, euroa, enintään	258	242	259	260	300	300	300	300
Poliisin perustutkintokoulutuksen koulutuspäivän hinta, enintään, euroa	–	175	290	360	300	200	190	190
Poliisin perustutkintokoulutukseen hakijoiden lukumäärä aloituspaikkaa kohden	6,0	7,3	13,0	5,13	5,0	5,0	5,0	5,0
Poliisin perustutkintokoulutuksen aloittaneiden määrä	365	228	100	168	240	300	300	300
Poliisin perustutkintokoulutuksesta valmistuneiden määrä	269	165	293	331	152	141 *	67 *	240
Poliisiammattikorkeakoulun julkaisujen määrä/tutkimuksen htv	–	3,8	6,3	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Perustutkintokoulutuksesta tavoiteajassa valmistuneet, %	–	97,6	97,0	97,0	97,0	97,0	97,0	97,0

Vuosien 2014–2016 luvut perustuvat poliisin pitkän aikavälin rahoitussuunnitelmaan. Niihin on lisätty muilta momenteilta 14 poliisimiestä ja 64 muuta henkilöstä. Vuoden 2017 luvut on esitetty vuoden 2016 tasossa. TAE 2013 luvut poikkeavat pitkän aikavälin rahoitussuunnitelmasta.

* Alustava arvio. Alhaiset lukumäärät johtuvat mm. poliisikoulutuksen suunnitelluista muutoksista (AMK). Arviot täsmentyvät myöhemmin.

4.6. Säädosvalmistelu

Vuonna 2013 käynnistyvät keskeiset kansalliset säädöshankkeet

Poliisiosaston lainsäädäntöyksikössä käynnistyvien kansallisten säädöshankkeiden aikataulut on riippuvainen resurssien vapautumisesta edellisistä hankkeista sekä lainsäädäntöhankkeiden taustalla olevien esiselvityshankkeiden valmistumisesta. Hankkeiden käynnistymiseen vaikuttaa myös esiselvityshankkeiden johtopäätökset lainsäädännön muuttamisen tarpeellisuudesta.

- Poliisilain perusteella annettavat asetukset (poliisilain kokonaisuudistukseen liittyvä)
- Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttaminen
- Sotilaallisesta virka-avusta poliisille annetun lain muuttaminen
- Henkilökorttilain muuttaminen (turvapaikanhakijan asiointi viranomaisissa)
- Asevientasetuksen implementointi aselainsäädäntöön
- Arpajaislain muuttaminen

EU:ssa käynnistyvät säädöshankkeet

- Ehdotus asetukseksi/direktiiviksi EU:n terrorismin rahoituksen jäljittämijärjestelmäksi
- Ehdotus neljänneksi direktiiviksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen

Vuosina 2014-2017 käynnistettävät keskeiset säädöshankkeet

Poliisiosaston lainsäädäntöyksikössä tällä aikajanaalla käynnistyvien hankkeiden aikataulutuksessa otetaan huomioon vaalikauden päätyminen.

- Täydennyspoliisia koskevan lainsäädännön muuttaminen (esiselvityshanke käynnistyy vuonna 2013)
- Tietoverkkorikollisuuteen liittyvä säädöshanke
- Poliisihallinnon virkojen kelpoisuusvaatimukset
- Poliisin erityistoimintayksikön ylikansalliset toimivaltuudet
- Poliisin tiedonsaantioikeutta koskevat säännökset

EU:ssa käynnistyvät säädöshankkeet

- Euroopan poliisiakatemiaa (CEPOL) koskevan päätöksen muuttaminen
- Ehdotus asetukseksi Euroopan poliisiviraston (Europol) perustamisesta

5. Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät

5.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus muodostuu viidestä osa-alueesta, joita ovat rajaturvallisuuden ylläpitäminen, sujuvan rajaliikenteen varmistaminen, viranomaisavun tuominen rajaseudun ja rannikon harvaanasutulle alueelle, merellisen turvallisuuden lisääminen ja sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen. Kullakin vaikuttavuuden osa-alueella on useita määrällisiä ja laadullisia mittareita, jotka mittaavat myös asiakkaiden ja sidosryhmien arviota Rajavartiolaitoksen onnistumisesta tehtävissään. Laskentajärjestelmä uudistettiin vuonna 2009, jolloin määritettiin ensimmäisen kerran yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tunnusluvut ja tavoitearvot.

Rajaturvallisuuden ylläpitäminen perustuu EU:n yhdennettyyn rajaturvallisuusjärjestelmään kuuluvaan ns. neli-tasoiseen maahanpääsyn valvontamalliin. Vaikuttavuudessa huomioidaan mm. Rajavartiolaitoksen asettamien yhdyshenkilöiden ennalta estävän työn tulokset, naapurimaiden rajaviranomaisten toimenpiteet estetyt laittoman maahantulon yritykset, Rajavartiolaitoksen onnistuminen rajatarkastuksissa rajanylityspaikoilla ja rajojen valvonnassa niiden välialueilla sekä rajanylityksiin liittyvä rikollisuus.

Rajaliikenteen sujuvuutta mittaa matkustajien odotusaika ja matkustajien kokemus liikenteen sujuvuudesta.

Rajavartiolaitoksen onnistumista viranomaisavun tuomisessa rajaseudun ja rannikon harvaanasutulle alueelle mitataan mm. seuraamalla toimipisteiden ja valvonnan kattavuutta, annetun avun ja pyyntöjen suhdetta sekä selvittämällä ihmisten ja viranomaisten käsitys Rajavartiolaitoksen toiminnan merkityksestä harvaanasutun alueen turvallisuudelle.

Merellisen turvallisuuden lisäämistä mitataan seuraamalla meripelastusyksiköiden peittoastetta, avun saapumista onnettomuuspaikalle tavoiteajassa, alusöljypäästötapausten ja liikennemäärän suhdetta merellä sekä merellisen tilannekuvan laatua.

Sotilaallisessa maanpuolustuksessa onnistumista mittaa arvio joukkojen suunnitelmavalmiudesta, sijoitustilanteesta, koulutusasteesta ja sotavarustuksesta.

Rajaturvallisuuden ja merellisten turvallisuustehtävien yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Rajaturvallisuuden ylläpitäminen	4,1	3,9	3,8	3,9	4,1	4,1	4,1	4,1
Sujuvan rajaliikenteen varmistaminen	4,5	4,3	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Viranomaisavun tuominen raja-seudun ja rannikon harvaan asutuille alueille	4,1	4,1	4,0	3,4	3,4	3,4	3,3	3,3
Merellisen turvallisuuden lisääminen	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen	3,6	3,8	3,7	3,8	3,9	4,0	4,0	4,0

5.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2013

Suomen rajaturvallisuuden merkittävin tulevaisuuden haaste on kasvavan rajaliikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden varmistaminen itärajalla ja pääkaupunkiseudulla. Hallitus on käynnistänyt liikenneväylien ja rajainfrastruktuurin uudistamiseen tähtäävät investoinnit. Rajavartio-osasto osallistuu vuonna 2013 hallituksen päätöksentekoon, jonka tavoitteena on varmistaa rajanylityspaikoille riittävät henkilöstöresurssit.

Jatkuva meripelastuksen johtamisvalmius, ajantasainen valvontajärjestelmä sekä uudistuva ilma-alus ja aluskalusto lisäävät Rajavartiolaitoksen valmiutta laaja-alaisten merellisten turvallisuushkien ennaltaehkäisyssä, hallinnassa sekä johtamisessa.

Rajavartiolaitoksen talouden liikkumavara supistuu merkittävästi. Rajavartiolaitos toimeenpanee hallitusohjelman säästöt ja hallitsee kustannustason nousun vaikutukset käynnistämällä sisäisen säästöohjelman toimeenpanon vuonna 2013.

Rajavartio-osaston toimenpiteet vuonna 2013:

1. Osallistutaan hallituksen ja sisäasiainministeriön EU-Venäjä viisumivapausselvityksen valmisteluun.
2. Turvataan rajaliikenteen kasvun hallintaan tarvittavat lisävoimavarat. Osallistutaan asiaa koskevaan hallituksen päätöksentekoon.
3. Suunnitellaan EU:n sisäisen turvallisuuden rahaston hyödyntäminen Suomen rajaturvallisuusjärjestelmän kehittämisessä.
4. Jatketaan Rajavartiolainsäädännön kokonaisuudistuksen täytäntöönpanon arviointia. Valmistellaan lakiesitys annettavaksi eduskunnalle syysistuntokaudella 2013.
5. Osallistutaan eurooppalaista rajanylityksrekisteriä (EES) ja luotettujen matkustajien ohjelmaa (RTP) koskevan EU säännösten valmisteluun.
6. Osallistutaan merellisten onnettomuus- ja uhkatilanteiden johtovastuun sisäasiainministeriön hallinnonalalle keskittämistä koskevaan valmisteluun.
7. Valmistellaan valtion vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman toimeenpano Rajavartiolaitoksessa.
8. Valmistellaan päätös Nuijamaan rajanylityspaikkahankkeen rahoituksesta.

5.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017

Ihmisten vapaa liikkuvuus Euroopassa perustuu toimivaan Schengen järjestelmään. Suomi antaa vahvan panoksen EU:n yhdenmukaisen ja tehokkaan ulkorajavalvonnan toimeenpanossa ja kehittämisessä. Euroopan rajaturvallisuuden haasteet ovat suurimmat Välimeren alueella.

Suomen rajaturvallisuus on hyvä. Näköpiirissä on merkittäviä haasteita. Kasvava rajaliikenne kaakkoisrajalla ja pääkaupunkiseudulla lisää Rajavartiolaitoksen tehtäviä. Lisävoimavaroja tarvitaan itärajan rajanylityspaikkojen uudistamiseen, vahventamiseen ja varustamiseen. Samalla Suomi varautuu EU:n ja Venäjän viisumivapauteen.

Itämeren pitäminen turvallisena on Suomelle tärkeää. Kasvava alusliikenne lisää monialaisen merellisen onnettomuuden riskiä. Rajavartiolaitoksen jatkuva johtamisvalmius, kattava valvontajärjestelmä sekä uudistuva alus- ja ilma-aluskalusto parantavat valmiuksia onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä ja hallinnassa. Itämeren maiden yhteisvastuullisuutta riskien hallinnassa edistetään.

Julkishallinnon säästöt yhdessä kustannustason nousun kanssa kaventavat merkittävästi Rajavartiolaitoksen talouden liikkumavaraa. Rajavartiolaitoksen voimavarat turvataan kaakkoisrajalla, pääkaupunkiseudulla, Suomenlahden alueella ja pohjoisella Itämerellä. Rajavartiolaitoksen toimintakyky ja strateginen kehittäminen varmistetaan määrätietoisin ja ennakoivin toimenpitein.

Rajavartio-osaston keskeiset toimenpiteet suunnittelukaudella 2014-2017

- 1.** Turvataan rajaliikenteen sujuvuus ja turvallisuus kaakkoisrajalla ja pääkaupunkiseudulla. Laaditaan ja toimeenpannaan Venäjän kanssa yhteen sovitettu itärajan rajanylityspaikkojen kehittämisohjelma. Kohdennetaan rajanylityspaikoille lisähenkilöstö, hankitaan tarkastuslaitteet ja osallistutaan infrastruktuurin uudistamiseen.
- 2.** Tuetaan EU:n yhdenmukaisen ja tehokkaan ulkorajavalvonnan kehittämistä: Johdetaan EU:n rajavalvontajärjestelmän (Eurosur) kansallinen kehittäminen ja toimeenpano, vahvistetaan osallistumista EU:n rajaturvallisuusviraston (Frontex) rajaturvallisuusyhteistyöhön, varmistetaan Schengen arviointijärjestelmän toimivuus sekä edistetään rajatarkastusten sujuvuutta edistäviä EU:n hankkeita (EES, RTP, ABC).
- 3.** Vahvistetaan kykyä merellisten onnettomuus- ja uhkatilanteiden hallinnassa: Osallistutaan EU:n rannikkovartiostoyhteistyön kehittämiseen sekä kehitetään Itämeren alueella viranomaisyhteistyötä rajaturvallisuus-, meripelastus- ja ympäristöturvallisuustehtävissä. Osallistutaan merialueen onnettomuuksien johto- ja hoitovastuun sisäasianhallinnolle siirtämistä koskevaan valmisteluun ja toimeenpanoon. Otetaan käyttöön uudistuva alus- ja ilma-aluskalusto.
- 4.** Varmistetaan hallitusohjelman mukaisten säästöjen sekä vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman toimeenpano Rajavartiolaitoksessa. Hyödynnetään EU:n sisäisen turvallisuuden rahasto ja muut rahoituslähteet tehokkaasti.

5.4. Rajavartiolaitokselle asetetut tulostavoitteet vuonna 2013

1. Perustetaan EU:n rajavalvontajärjestelmään kuuluva EUROSUR kansallinen koordinaatiokeskus.
2. Vahvistetaan rajatarkastuksia kaakkoisrajalla ja pääkaupunkiseudulla. Vähennetään voimavaroja Lapista, Kainuusta, Pohjois-Karjalasta ja Pohjanlahdelta.
3. Osallistutaan EU:n meritilannekuvan käyttöönottoa edistäviin hankkeisiin. Edistetään Itämeren valtioiden rajaturvallisuusviranomaisten operatiivisen yhteistyön kehittämistä.
4. Sovitaan henkilöstöjärjestöjen kanssa työaikajoustavuutta parantavista toimista. Lisätään naisten osuutta sotilashenkilöstössä.
5. Päätetään partioveneidä uudistushanke ja valvontalentokoneiden päivitys. Otetaan vastaan uusi monitoiminen ulkovartiolaiva.
6. Kehitetään vartiostoja operatiivisina johtoportaina. Suunnitellaan henkilöstö- ja taloushallinnon sekä teknisten palvelujen toimintamallin uudistus. Vakiinnutetaan KIEKU -tietojärjestelmän käyttö.
7. Huolehditaan uudistetun esitutkinta-, pakkokeino- ja poliisilainsäädännön toimeenpanosta.

5.5. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Rajavartiolaitos on yhteistyökykyinen ja kansainvälisesti arvostettu rajaturvallisuuden ja meripelastuksen asiantuntija. Rajavartiolaitoksen ydintoiminnot ovat rajojen valvonta, rajatarkastukset, rikostorjunta, merialueen turvallisuus, merellisen ympäristön suojelu, kansainvälinen yhteistyö ja maanpuolustus. Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa, turvana kaikissa oloissa.

Rajojenvalvonta kohdennetaan ja valmiutta ylläpidetään siten, että tärkeimmillä alueilla luvattomat rajanylitykset estetään tai havaitaan välittömästi. Muilla alueilla luvattomat rajanylitykset paljastetaan.

Kaikki Schengen-alueen ulkorajan ylittävät henkilöt tarkastetaan. EU/ETA-kansalaisille tehdään vähimmäistarkastus ja muille perusteellinen tarkastus. Schengen-alueen sisärajoilla ylläpidetään valmius rajavalvonnan väliaikaiseen palauttamiseen. Maahantulo ja maastalähtö vastoin säädettyä järjestystä paljastetaan turvaten sujuva rajanylitysliikenne. Rajatarkastuksissa ja niihin liittyvissä tutkimuksissa ja hallintopäätöksissä huolehditaan henkilöiden oikeusturvasta.

Rajavartiolaitoksen rikostorjunnalla ehkäistään vakavan ja rajat ylittävän kansainvälisen rikollisuuden vaikutuksia Suomeen sekä muualle EU:n alueelle. Rajavartiolaitoksen rikostorjuntatyössä keskitytään laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjuntaan tiiviissä yhteistyössä PTR-viranomaisten, erityisesti poliisin kanssa muodostetuissa yhteisissä tutkintaryhmissä.

Aluspäästövalvonnalla havaitaan ja todennetaan öljypäästöt merialueella. Kerätyn materiaalin perusteella määrätään mahdollinen hallinnollinen öljypäästömaksu ja ryhdytään tarvittaviin esitutkintatoimenpiteisiin. Käynnistetään mahdolliset öljyntorjuntatoimenpiteet.

Meripelastustoimi toteutetaan siten, että kaikkiin merellisiin hätätilanteisiin osoitetaan apua viivytyksettä. Kansallista sidosryhmäyhteistyötä tiivistetään tavoitteena vaativien meripelastustehtävien kokonaisvaltaisen hallitsemisen kehittäminen. Tavanomaisten meripelastustehtävien osalta yhteistyötä kehitetään etenkin vapaaehtoisten meripelastajien kanssa.

Meripelastustapahtumien havaitsemiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi huolehditaan merialueiden riittävästä valvonnasta rajavalvonnan yhteydessä. Pelastustoimea sekä lentopelastuspalvelua tuetaan tarpeen mukaan Rajavartiolaitoksen kalustolla ja henkilöstöllä.

Puolustus suunnitelmat, tilanteen edellyttämä johtamis- ja toimintavalmius sekä valmius joukkojen perustamiseen ylläpidetään. Vastataan osaltaan rajajoukkojen tuottamisesta kouluttamalla varusmiehiä ja järjestämällä kertausharjoituksia.

Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013*	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Rajojen valvonta								
Partiointi (h)	285 230	284 447	265 300	253 300	230 300	232 030	218 030	214 030
Tekninen valvonta (h)	888 234	896 735	875 000	902 500	907 500	907 500	907 500	907 500
Kustannukset, milj €	119,9	117,5	121,4	118,9	108,3	104,2	100,8	99,6
Henkilötyövuodet	1 414	1 376	1 367	1 303	1 192	1 135	1 074	1 041
Rajatarkastus								
Rajatarkastukset (milj. henkilöä)	12,1	14,7	16,8	18,8	21,1	23,4	25,8	27,6
Käännyttämispäätös	1 169	1 305	1 342	1 425	1 680	1 825	1 980	2 115
Kustannukset, milj €	84,9	87,7	94,7	99,4	103,1	104,9	107,9	109,1
Henkilötyövuodet	1 001	1 028	1 065	1 089	1 136	1 142	1 149	1 140

* TAE 2013 tavoitetta päivitetty vuoden 2012 toteuma-arvion perusteella.

Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013*	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Rikostorjunta								
Valtionrajarikos	180	192	185	208	219	219	219	219
Rangaistusvaatimusilmoitus	2 753	3 798	4 211	4 200	4 170	4 200	4 230	4 270
Kustannukset, milj €	15,4	15,1	16,2	17,2	17,6	17,3	17,3	17,3
Henkilötyövuodet	181	177	182	189	194	188	184	181
Meriturvallisuus ja pelastustoimi								
Pelastustehtävät	1 312	1 227	1 173	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
Pelastettu henkilö	4 840	3 291	3 200	3 705	3 705	3 705	3 705	3 705
Kustannukset, milj €	7,2	7,5	5,3	6,9	7,1	6,9	6,9	6,9
Henkilötyövuodet	84	88	60	75	78	76	74	72
Sot. maanpuolustus ja kriisivalmius								
Koulutusvuorokaudet	82 732	87 990	89 920	84 560	85 000	86 350	86 670	87 250
Kustannukset, milj €	11,4	11,9	10,3	10,7	10,9	10,8	11,0	11,0
Henkilötyövuodet	135	139	116	115	115	112	113	112
Yhteensä								
Kustannukset, milj €	238,7	239,7	247,9	252,8	246,6	243,6	243,6	243,6
Henkilötyövuodet	2 815	2 808	2 790	2 771	2 715	2 653	2 593	2 545

* TAE 2013 tavoitetta päivitetty vuoden 2012 toteuma-arvion perusteella.

5.6. Säädosvalmistelu

Vuonna 2013 käynnistyvät lainsäädäntöhankkeet

Sisäasiainministeriön asetus Rajavartiolaitoksen suoritteiden maksuista

Nykyinen asetus on voimassa 31.12.2013 saakka. Annetaan uusi asetus, joka on voimassa vuoden 2015 loppuun. Suoritteiden maksuja arvioidaan yleisen hintatason nousun perusteella, uusien kalustohankintojen ja vanhemman kaluston korjaamisen vaikutusten sekä palkkakustannusten nousun kannalta. Asetus annetaan joulukuussa 2013, ja sen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2014.

Sisäasiainministeriön asetus poliisin ja rajavartiolaitoksen ajoneuvojen tunnusväriykestä ja -merkeistä

Rajavartiolaitoksen operatiivisen kaluston väriyksessä on päätetty siirtyä vaiheittain käyttämään kansallisuutta osoittavaa väriystä. Hanke edellyttää poliisin ja rajavartiolaitoksen ajoneuvojen tunnusväriykestä ja -merkeistä annetun sisäasiainministeriön asetuksen muuttamista. Säädoshanke asetetaan vuonna 2013. Asetuksen voimaantulo riippuu kaluston väriystä koskevan hankkeen aikataulusta.

Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke

a) Asetus eurooppalaisesta rajanylitysrekisteristä (Entry/Exit),

b) Asetus luotettavien matkustajien ohjelmasta (Registered Travellers Programme)

Komissio antanee ehdotukset syksyllä 2012. Euroopan rajanylitystietojärjestelmään (Entry/Exit) tultaisiin rekisteröimään kolmansien maiden henkilöiden rajanylitystietoja. RTP-ohjelman tarkoituksena on säännöllisesti rajan ylittävien kolmansien maiden kansalaisten rajanylitysten helpottaminen uuden mekanismin avulla. Asetusehdotuksen käsittelyyn EU:ssa on varattava aikaa vähintään vuosi. Kansalliset täytäntöönpanohankkeet asetettaneen keväällä 2014.

Vuosina 2014-2017 käynnistettävät lainsäädäntöhankkeet

Rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi

Tavoitteena on selvittää rajavartiolainsäädännön toimivuutta ja valmistella tarvittavat säädösmuutokset, joilla varmistetaan säädösten ajantasaisuus muuttuvassa toimintaympäristössä. Esiselvityshanke asetetaan aikaisintaan vuonna 2015.

6. Pelastustoimi

6.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Pelastustoimi huolehtii väestön ja yhteiskunnan turvallisuudesta tavoitteena kaikkien saatavilla olevat pelastustoimen palvelut sekä tehokas toiminta onnettomuus- ja muissa häiriötilanteissa. Tavoitteena on myös se, että jokainen tuntee vastuunsa omasta, läheistensä ja yhteiskunnan turvallisuudesta sekä osaa toimia eri häiriö- ja uhkatilanteissa.

Suunnittelukauden keskeiset tavoitelinjaukset ovat:

- Pelastuslaitokset ovat laaja-alaisia turvallisuuden osaajia, joilla on keskeinen rooli paikallisten turvallisuuspalvelujen tuottamisessa ja suunnittelussa.
- Onnettomuuksien ehkäisyssä pelastustoimi toimii hyvässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Onnettomuuksien ja vahinkojen määrä vähenee. Yksityisten ihmisten ja yhteisöjen osaamista ja valmiuksia turvallisuusasioissa lisätään.
- Pelastustoimen päätoimisen ja sopimushenkilöstön määrä on tehtävien kannalta riittävä. Henkilöstö tuntee työnsä mielekkääksi ja hyvin organisoiduksi. Henkilöstöllä on hyvä ammattitaito tehtäviinsä.
- Pelastustoimen tutkimustoiminta tukee tehokkaasti toimialan päätöksentekoa ja kehittämistä.
- Suomella on hyvät valmiudet antaa ja vastaanottaa apua YK:n ja EU:n määrittelemien vaatimusten mukaisesti.

Pelastustoimen keskeisenä yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on vähentää onnettomuuksia, erityisesti tulipaloja ja palokuolemia. Onnettomuuksien tapahtuessa pelastustoimen tehtävänä on antaa kiireellistä ja tehokasta apua sekä pyrkiä pienentämään onnettomuuksista aiheutuneita vahinkoja.

Pelastustoimen yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Tulipalojen määrä, enintään (pl. maastopalot)	11 995	11 967	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
josta rakennuspalojen määrä, enintään	6 267	6 013	5 400	5 400	5 200	5 200	5 200	5 200
Palokuolemien määrä, 5 vuoden keskiarvo, enintään (1)	101	89	88	78	67	61	57	50
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien keskimääräinen toiminta- valmiusaika, enintään	9:19	9:20	9:20	9:20	9:20	9:20	9:20	9:20
Luottamus pelastustoimeen, % väestöstä (gallup-tutkimus tehdään kolmen vuoden välein)	–	96,0	–	–	96,0	–	–	96,0

6.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2013

Pelastustoimen tehtävänä on tulipalojen ehkäiseminen, pelastustoiminta normaali- ja poikkeusoloissa, pelastustoimelle kuuluvat kansainvälisiin sopimuksiin perustuvat väestönsuojelutehtävät sekä varautuminen näihin tehtäviin. Lisäksi pelastustoimi osallistuu yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa onnettomuuksien ehkäisytyöhön. Pelastustoimella on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen.

Pelastustoimi osallistuu kolmannen sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoon. Pelastustoimi jatkaa yhteistyössä muiden vastuuviranomaisten kanssa sisäisen turvallisuuden ohjelman mukaista asumisen paloturvallisuuden kehittämistyötä.

Keskeiset toimenpiteet:

- Seurataan pelastustoimen strategian toteutumista.
- Kehitetään pelastuslaitosten valvontatoiminnan vaikuttavuuden seurantaa.
- Seurataan pelastustoimen turvallisuusviestinnän strategian toteutumista.
- Servitetään nuohouspalveluja ja nuohoustoimintaa koskevan pelastustoimen lainsäädännön muutostarpeet.
- Tuetaan uuden toimintavalmiusohjeen toimeenpanoa muun muassa järjestämällä koulutusta sen sisällöstä ja soveltamisesta.
- Parannetaan toiminnan ja tietojärjestelmien kehittämishankkeiden kokonaisuuden hallintaa pelastustoimessa.
- Osallistutaan turvallisuusviranomaisten uusien tietojärjestelmien kehittämiseen. Tavoitteena on, että ne tukevat viranomaisten johtamista.
- Valmistaudutaan uusien järjestelmien käyttöönottoon toimialalla.
- Huolehditaan hätäkeskusuudistukseen liittyvien pelastustoimen toimintamallien yhdenmukaistamisesta.
- Tehostetaan aluehallinnon yhteistä varautumista poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin muun muassa ohjeistamalla alueellisen turvallisuustilannekuvan tuottaminen ja valvomalla sen toteutusta. Yhtenäistetään alueellisen riskiarvion toteutusta ja esittämistapaa.
- Huolehditaan että pelastustoimella on riittävät valmiudet kansainvälisen avun antamiseen ja sen vastaanottamiseen.
- Suunnitellaan pelastustoimen kansainvälisen avun vastaanottaminen EU:n ja YK:n määrittelemien vaatimusten mukaisesti yhdessä pelastuslaitosten kanssa.

- Selvitetään väestönsuojien rakentamista koskevien muutettujen pelastuslain säännösten vaikutukset suojien rakentamisen määrään ja kustannuksiin sekä asuntojen hintaan.
- Tehostetaan eri toimialojen viranomaisiin kohdistuvaa viestintää koskien hätäkeskusuudistusta, viranomaistoimintaa ja hätäkeskuspalvelujen tuottamista.
- Kehitetään vuoden 2013 aikana onnettomuuksien ja vahinkojen määrää kuvaavia tunnuslukuja.
- Laaditaan suunnitelma pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnan uudelleenorganisoinnista.
- Selvitetään ja arvioidaan pelastustoimen vapaaehtoisen ja sivutoimisen henkilöstön koulutusjärjestelmän nykytila ja kehittämistarpeet.
- Selvitetään pelastustoimen henkilöstön lisä- ja täydennyskoulutuksen tulevat tarpeet, eri tahojen mahdollisuudet koulutuksen tarjontaan ja niiden keskinäinen työnjako selvitetään perustettavassa työryhmässä.
- Selvitetään Pelastusopistossa annettavaan peruskoulutukseen sisältyvä kansainvälisen pelastustoiminnan osuus ja kehitetään sitä siten, että se tukee Suomen kansainvälisten valmiuksien ylläpitoa.

6.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017

Pelastustoimen päivitetty strategia julkaistiin helmikuussa 2012. Strategian toteutumista seurataan säännöllisesti. Pelastustoimi toteuttaa yhteistyössä muiden vastuuviranomaisten kanssa kolmannen sisäisen turvallisuuden ohjelman toimenpiteitä pelastustoimen osalta on erityisenä painopisteenä asumisen turvallisuuden parantaminen.

Pelastustoiminnan valmiudet erilaisissa onnettomuustilanteissa ja poikkeusolojen toiminnassa ovat hyvällä tasolla. Turvataan väestön suojaamismahdollisuudet kaikissa tilanteissa ja varaudutaan mahdollisesti tarvittaviin evakuoiteihin. Pelastustoimi toteuttaa sille osoitettua varautumisen yhteensovittamistehtävää.

Pelastuslain onnettomuuksien ehkäisyn säädösten vaikuttavuustutkimus tuottaa tutkittua tietoa lakimuutoksen onnistumisesta.

Keskeiset toimenpiteet:

- Huolehditaan siitä, että viranomaisten johtamista tukeva kenttäjohtamisjärjestelmä otetaan pelastustoimessa käyttöön mahdollisimman samanaikaisesti yhdessä uuden hätäkeskustietojärjestelmän kanssa.
- Seurataan ja arvioidaan pelastuslain onnettomuuksien ehkäisyn säädösten toimeenpanoa erillis-tutkimuksin ja PRONTO-järjestelmän tuottaman tilastotiedon pohjalta.
- Huolehditaan siitä, että viranomaisten yhteistyö harvaan asuttujen alueiden turvallisuuspalvelujen tuottamisessa lisääntyy.
- Laaditaan uhka-arvio pelastustoimen valtakunnallista koordinaatiota edellyttäviä erityistilanteita varten.
- Parannetaan valmiuksia toimia suuronnettomuus- ja muissa vakavissa häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.
- Varmistetaan, että alue- ja paikallistason viranomaisten väliset johtamis-, tilannekuva- ja viestijärjestelmät ovat yhteensopivia.

- Vahvistetaan pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoimintaa kokoamalla yhteistyöverkosto, jonka toiminnasta huolehtii Pelastusopiston yhteyteen perustettava pelastustoimen kehittämis- ja tutkimuskeskus.
- Ratkaistaan hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti väestönsuojarakentamisen tulevaisuuden vaihtoehdot vuonna 2013 tehtävän selvityksen perusteella.
- Varmistetaan kansainvälisissä tehtävissä tarvittavan henkilöstön riittävyys ja osaaminen.
- Edistetään kansainvälisen osaamisen hyödyntämistä kansallisesti.

6.4. Pelastusopistolle asetetut keskeiset tulostavoitteet vuonna 2013

1. Pelastusopistossa annettavan tutkintoon johtavan koulutuksen avulla varmistetaan pelastus- ja hätäkeskus-henkilöstön riittävyys ja oikeanlainen osaaminen.
2. Pelastusopiston jatko- ja täydennyskoulutusjärjestelmä tukee monipuolisesti pelastustoimen ja hätäkeskusten henkilöstön osaamista.
3. Pelastustoimen kotimaista tutkimustoimintaa ja kansainvälisen tutkimuksen sekä uusien toimintamenetelmien ja tekniikoiden hyödyntämistä lisätään.
4. Pelastajakoulutuksen auditointi toteutetaan vuonna 2013. Myös Helsingin pelastuskoulun pelastajakoulutus auditoidaan.
5. Pelastusopisto laatii yhteistyössä Hätäkeskuslaitoksen kanssa suunnitelman hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen sisällön kehittämisestä ja toteuttamisesta vuosina 2014-2017.
6. Pelastusopisto toimeenpanee Kriisinhallintakeskuksen hallinnollista asemaa selvittäneen työryhmän ehdotukset vielä puuttuvilta osin.
7. Pelastusopisto ja Kriisinhallintakeskus tekevät yhteisen kansainvälisen toiminnan toimintasuunnitelman.

6.5. Pelastuslaitoksia koskevat tavoitteet vuonna 2013

1. Pelastuslaitokset tehostavat omatoimisen varautumisen ohjausta.
2. Toimintavalmiuden määrittelyä koskevat yhdenmukaiset perusteet ovat käytössä pelastuslaitoksissa.
3. Suuronnettomuusvalmius ja valmius toimia poikkeusoloissa ovat hyvällä tasolla.
4. Pelastustoimi kykenee reagoimaan ja toimimaan nopeasti onnettomuustilanteissa riskejä vastaavasti.
5. Pelastuslaitokset osallistuvat alueelliseen ja paikalliseen turvallisuussuunnitteluun sekä tukevat kuntien valmiussuunnittelua, siten kuin siitä on erikseen sovittu. Pelastustoimi osallistuu alueellisten sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanosuunnitelmien toimeenpanoon.
6. Pelastuslaitokset toteuttavat niille vastuulla olevat kolmannen sisäisen turvallisuuden ohjelman toimenpiteet.
7. Pelastuslaitokset kehittävät valvontasuunnitelmiaan ja arvioivat valvonnan toimivuutta.
8. Pelastuslaitokset toteuttavat yhteistä turvallisuusviestinnän strategiaa.
9. Pelastuslaitokset tukevat henkilöstönsä kansainvälisen pelastustoiminnan tehtävien osaamista ja hyödyntävät sitä osana alueellista valmiuttaan.

6.6. Aluehallintovirastoille asetetut tulostavoitteet (pelastustoimi ja varautuminen) vuonna 2013

Sisäasiainministeriö osallistuu aluehallintovirastojen strategiseen ohjaukseen ja huolehtii toimialansa osalta aluehallintovirastojen toiminnallisesta ohjauksesta. Aluehallintovirastojen strategiset tulossopimukset on päivitetty syksyllä 2012. Sisäasiainministeriön asettamat tavoitteet liittyvät seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Yhteiskunnan toiminta poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa on turvattu
- Yhteisöillä ja kansalaisilla on paremmat valmiudet huolehtia turvallisuudestaan
- Häätötilanteissa tarkoituksenmukaista apua
- Yhteistyö elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa
- Tehokas yhteistyö turvallisuusasioissa.

6.7. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Onnettomuuksien ehkäisy

Pelastustoimen tehtävänä on erityisesti tulipalojen ehkäisy. Toimiala osallistuu myös muiden onnettomuuksien ehkäisyyn. Onnettomuuksia ja niiden seurauksia pyritään ehkäisemään parantamalla ihmisten ja yhteisöjen omatoimista varautumista, lisäämällä väestön turvallisuustietoisuutta ja -osaamista sekä toteuttamalla pelastuslaitosten laatimien valvontasuunnitelmien mukaisia toimia. Pelastuslain vaikutuksia pelastusviranomaisten toimintaan seurataan.

Suunnittelukauden tavoitteet:

- Ihmisillä ja yhteisöillä on hyvät valmiudet estää tulipaloja ja muita onnettomuuksia sekä toimia vaaratilanteissa.
- Pelastuslaitokset tehostavat omatoimisen varautumisen ohjausta.
- Turvallisuutta parantavan tekniikan käyttö on lisääntynyt.
- Pelastuslaitokset toteuttavat pelastuslain mukaisia valvontasuunnitelmia.
- Ohjaus-, valistus- ja neuvontatyön palvelut tuotetaan riskiperusteisesti.
- Uudistetun lainsäädännön edellyttämät toimenpiteet on toteutettu koko pelastustoimessa.
- Pelastusopistossa järjestetään ruotsinkielinen pelastajakurssi joka kolmas vuosi.

Pelastustoiminta

Pelastustoimi kykenee toimimaan nopeasti onnettomuustilanteissa riskejä vastaavasti sekä antamaan pelastustoimeen kuuluvaa apua suuronnettomuustilanteissa ulkomaille.

Pelastuslaitosten toiminta on järjestetty uusien, yhdenmukaisten pelastustoimen mitoitusten, rakenteiden, suorituskyvyn ja toimintavalmiuden perusteiden mukaisesti.

Pelastustoimen palvelutasopäätökset vastaavat uusitun pelastuslain säännöksiä

Suunnittelukauden tavoitteet:

- Suuronnettomuusvalmius ja valmius toimia poikkeusoloissa ovat hyvällä tasolla.
- Toimintavalmiuden määrittelyä koskevat yhdenmukaiset perusteet ovat käytössä pelastuslaitoksissa.
- Alueen pelastustoimen palvelutasopäätökset on tehty koko maassa yhdenmukaisen rakenteen mukaisesti.

Varautuminen

Suunnittelukauden aikana toteutetaan pelastustoimen osuus yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta. Tavoitteena on saada strategian päämäärät ulottumaan nykyistä laajemmin myös alue- ja paikallishallintoon.

Huolehditaan aluehallintovirastojen ja muiden alueellisen tason toimijoiden varautumisen valtakunnallisesta yhteensovittamisesta keskushallinnossa.

Pelastustoimella on yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaisesti uhka-arvio pelastustoimen valtakunnallista koordinaatiota edellyttäviä erityistilanteita varten.

Suunnittelukauden tavoitteet:

- Aluehallinnon varautumisen yhteisten asioiden koordinoitua sekä kuntien valmiussuunnittelua on kehitetty saatujen kokemusten perusteella.
- Väestön evakointeja koskeva ohjeistus ja evakuointisuunnitelmat vastaavat uusia hallinnollisia järjestelyjä ja ovat voimassa olevien säädösten mukaisia.
- Alue- ja paikallistason viranomaisten väliset johtamis-, tilannekuva- ja viestijärjestelmät ovat yhteensopivia.

Pelastustoimen koulutus- ja tutkimustoiminta

Suunnittelukauden tavoitteena on, että pelastustoimen henkilöstölle on urakehitysvaihtoehtoja ja että koulutusjärjestelmä tukee monipuolisesti pelastustoimen osaamista sekä mahdollistaa erikoistumisen. Tavoitteena on myös vahvistaa pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoimintaa siten, että uusia toimintamenetelmiä ja tekniikoita pystytään tutkimaan ja ottamaan käyttöön pelastustoimessa. Pelastusalan ammatillista koulutusjärjestelmää ja tutkimustoimintaa kehitetään sisäasiainministeriön asiaa selvittäneen työryhmän ehdotusten perusteella tekemien linjausten mukaisesti.

Pelastustoimi	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Onnettomuuksien ehkäisy								
Erheellisten paloilmoitusten määrä, enintään (kpl) ¹	22 989	22 105	21 300	19 800	18 400	17 100	15 900	14 800
Neuvontaa ja valistusta saaneiden osuus väestöstä (%)	15	15	20	20	20	20	20	20
Pelastustoiminta								
Toimintavalmiusaika 1. riskialueella (% tavoitteesta, 6 min.) ²	50	50	50	50	50	50	50	50
Toimintavalmiusaika 2. riskialueella (% tavoitteesta, 10 min.) ²	50	50	50	50	50	50	50	50
Pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrä (kpl)	110 387	115 157	96 900	96 900	96 900	96 900	96 900	96 900
Pelastuslaitosten kustannukset (€/asukas)	66	65	65	65	65	65	65	65
Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminta								
Koulutettavapäivän hinta, ammatillinen peruskoulutus (€)	151	155	157	156	156	156	156	156
Koulutettavapäivät/htv	985	995	1 009	995	1 015	959	918	887
Tutkintokoulutuksen laatuarviointi (1-4)	3,1	2,99	3,08	3,08	3,08	3,08	3,08	3,08

¹ Tunnusluku ilmoitetaan kappalemäärinä aiemman prosenttiosuuden sijaan

² Tunnusluku on muutettu vastaamaan uutta toimintavalmiusohjetta

6.8. Säädosvalmistelu (pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta)

Vuonna 2013 käynnistyvät lainsäädäntöhankkeet

- Sisäasiainministeriön asetus ilmoituksen tai tehtävän välittämiseen tai hälyttämiseen käytettävistä teknisistä järjestelmistä ja menetelmistä
- Sisäasiainministeriön asetus pelastustoiminnassa edellytettävästä kunnosta ja kuntotestien järjestämisestä
- Sisäasiainministeriön asetus erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta annetun sisäasiainministeriön asetuksen muuttamisesta
- Sisäasiainministeriön asetus Hätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista
- Pelastusopiston opintososiaalisia etujen harmonisointia koskevan lainmuutoksen tarpeen selvittäminen.

Vuosina 2014-2017 käynnistettävät lainsäädäntöhankkeet

Kuva: Hätäkeskuslaitos

7. Hätäkeskustoiminta

7.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on hätäkeskuspalvelujen tuottaminen sekä hätäkeskuspalvelujen tuottamiseen liittyvä pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten toiminnan tukeminen, kuten tehtävän välittämiseen liittyvät toimenpiteet, viestikeskustehtävät, väestön varoittamistoimenpiteiden käynnistäminen äkillisessä vaaratilanteessa sekä muut viranomaisten toiminnan tukemiseen liittyvät tehtävät, jotka Hätäkeskuslaitoksen on tarkoituksenmukaista hoitaa.

Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on myös hätäkeskuspalveluihin liittyvien tehtävien ja toimintatapojen kehittäminen ja valvonta.

Suomessa toimii vuonna 2015 yhtenäinen, verkottunut ja luotettava valtakunnallinen Hätäkeskuslaitos, joka ensimmäisenä lenkinä vastaa avun tarpeeseen viipymättä ja ammattitaitoisesti. Vaikuttavuutta mitataan hätäpuheluun vastaamisajalla, hätänumeron tunnettavuudella sekä hätäkeskusten käyttöasteella.

Suunnittelukaudella 2013-2017 Hätäkeskuslaitoksen toiminta keskittyy sisäasiainministeriön päättämien strategisten linjausten ja siitä seuraavien toiminnallisten muutosten toteuttamiseen. Toiminnan kehittämisen ja rakenneuudistuksen tulosten toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan vuosina 2016-2017. Hätäkeskusten määrää vähennetään kuuteen hätäilmoituksia vastaanottavaan toimipisteeseen sisäasiainministeriön päättämän aikataulun mukaisesti.

Hätäkeskustoiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Hätäpuheluun vastataan 10 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	91	91	91	90	90	90	90	90
Hätäpuheluun vastataan 30 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	96	96	96	95	95	95	95	95
Käyttöaste (%)	100	100	100	100	100	100	100	100

7.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2013

Hätäkeskustoimintaa tehostetaan ja toiminnan tuottavuutta lisätään Hätäkeskuslaitoksen rakenteita ja toimintaa kehittämällä. Hätäkeskusten ja hätäkeskuspalveluita käyttävien viranomaisten toimintaa yhdenmukaistetaan hälytyspalveluiden osalta valtakunnan tasolla.

Keskeiset toimenpiteet:

- Varmistetaan edellytykset Länsi-Suomen hätäkeskusten yhdistämisille. Kuopion hätäkeskuksen toiminta vakiinnutetaan. Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Hämeen sekä Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueiden yhdistämiseen liittyvät toimenpiteet käynnistetään.
- Uuden hätäkeskustietojärjestelmän kehitystyötä jatketaan siten, että käyttöönotto voidaan toteuttaa vuoden 2015 loppuun mennessä. Seurataan ja valvotaan sitä, että Hätäkeskuslaitos toteuttaa hätäkeskusuudistuksen tehtyjen päätösten mukaisesti. Seurantaryhmän arviointityö valmistuu vuonna 2013. Arvioinnissa keskitytään ensisijaisesti hätäkeskuspalvelujen laatuun, asiantuntemukseen ja toimintavarmuuteen. Tehostetaan eri toimialojen viranomaisiin kohdistuvaa viestintää koskien hätäkeskusuudistusta, viranomaistoimintaa ja hätäkeskuspalvelujen tuottamista.
- Hätäkeskuslaitos ja sen palveluita käyttävät viranomaiset sovittavat toimintaansa ja päätöksentekoaan siten, että tavoitteena olevat yhteiset toimintamallit toteutuvat.

7.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017

Tavoitteena on parantaa hätäkeskusten toimintaa ja viranomaisyhteistyötä ja siten väestön turvallisuuspalveluja. Suunnittelukauden päämääränä on kehittää viranomaisten yhteisiä toimintamalleja ja tehostaa auttamisenketjua kokonaisuudessaan. Valtakunnallisesti yhtenäinen hätäkeskusjärjestelmä ja yhtenäinen tai mahdollisimman hyvin integroitu tekninen ympäristö tukee koko viranomaisauttamisen ketjun tehokasta ja laadukasta toimintaa.

Vuoden 2015 loppuun mennessä hätäkeskustoimintaa ja tietojärjestelmiä uudistetaan siten, että hätäkeskukset voidaan verkottaa niin, että ne voivat tukea toisiaan ruuhkatilanteissa ja poikkeusoloissa. Hätäkeskuslaitoksen tieto-järjestelmähanke ja toimintamallit toteutetaan siten, että hätäkeskusten toiminta verkottuu. Suunnittelukauden tavoitteena on myös lisätä hätäkeskustoiminnan tuottavuutta.

Sisäasiainministeriö ohjaa strategisesti TOTI-hanketta sekä seuraa ja tukee sen toteutumista siten, että uusi hätäkeskustietojärjestelmä otetaan käyttöön suunnitellussa aikataulussa.

Keskeiset toimenpiteet:

Huolehditaan siitä, että

- Hätäkeskustoiminta yhdenmukaistetaan valtakunnallisella tasolla.
- Uusi hätäkeskustietojärjestelmä otetaan operatiiviseen käyttöön.
- Keskeisten yhteistoimintaviranomaisten valtakunnalliset tietojärjestelmät sovitetaan Hätäkeskuslaitoksen tietojärjestelmään.
- Hätäkeskuslaitoksen rakennemuutos toteutetaan.
- Hätäkeskuspalveluiden häiriötön ja keskeytymätön toiminta varmistetaan.

7.4. Hätäkeskuslaitokselle asetetut keskeiset tulostavoitteet vuonna 2013

1. Varmistetaan hätäkeskuspalvelujen häiriötön ja keskeytymätön toiminta.
2. Työhyvinvointia parannetaan edelleen suunnitelmallisesti. Sairauspoissaolojen määrän alentamiseksi tehtyjä toimenpiteitä jatketaan.
3. Jatketaan uuden tietojärjestelmän toteutusprojektia suunnitelmien mukaan.
4. Jatketaan henkilöstön ammattikuvien ja osaamisvaatimusten määrittelyä.
5. Hätäkeskuslaitos tekee yhteistyössä Pelastusopiston kanssa suunnitelman hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen toteuttamisesta vuosina 2014-2017.

7.5. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Uusi hätäkeskustietojärjestelmä saatetaan valmiiksi ja se otetaan käyttöön koko Hätäkeskuslaitoksessa. Järjestelmä sovitetaan yhteen muiden viranomaisten tietojärjestelmien kanssa tehokkaan tiedonvälityksen varmistamiseksi.

Hätäkeskuslaitos toteuttaa valtion vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman mukaiset tavoitteet.

Hätäkeskuslaitos huolehtii osaltaan valtionhallinnon tietoteknisen arkkitehtuurin mukaisten tavoitteiden ja tietohallintolain mukaisten tietojärjestelmien yhteentoimivuusvaatimusten toteuttamisesta.

Hätäkeskuslaitos ottaa käyttöön valtionhallinnon ja sisäasiainministeriön hallinnonalan yhteisesti sovittuja menetelmiä ja tietojärjestelmiä (esim. KIEKU).

Hätäkeskustoiminta	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Taloudellisuus								
Bruttokustannukset (€/asukas)	11,3	12,2	12,1	12,8	12,4	12,4	12,0	12,0
Bruttokustannukset (€/hätäilmoitus)	14,4	15,2	14,9	16,5	15,3	15,3	14,8	14,8
Tuottavuus								
Hätäilmoitusten määrä (kpl/hätäkeskuspäivystäjä, pl vuoromestarit)	7 900	8 200	8 100	8 200	8 200	8 200	8 200	8 200
Palvelukyky ja laatu								
Hälytysviive kiireellisissä tehtävälajeissa (%) ¹								
Terveystoimi: 700A / 90 sekuntia	–	–	75	80	80	80	85	85
704A / 120 sekuntia	–	–	70	75	80	80	85	85
Pelastustoimi: 202A / 20 sekuntia	–	–	60	65	70	75	80	80
402A+B / 90 sekuntia	–	–	55	60	65	70	75	75
Poliisi: 031A + 032A / 120 sekuntia	–	–	65	70	75	75	80	80
361A / (määritellään myöhemmin)	–	–	–	–	–	–	–	–
Suoritteet								
Hätäilmoitusten määrä (1000 kpl)	4 208	4 260	4 327	4 327	4 367	4 411	4 455	4 500
Hätäpuhelut	3 031	3 050	3 072	3 072	3 100	3 100	3 200	3 200
Kentälle välitetyt tehtävät	1 760	1 670	1 752	1 752	1 770	1 770	1 800	1 800
Hätäilmoitusten määrä/asukas (kpl)	0,78	0,80	0,81	0,81	0,82	0,82	0,83	0,83

¹ Hätäkeskuslaitos on määritellyt hätäpuhelun käsittelyn osa-alueet, joita tarkastelemalla on mahdollista saada kokonaisvaltainen kuva hätäkeskusten operatiivisen toiminnan laadusta. Osana tätä hätäpuhelun laadunhallintamallia seurataan toimialoittain määriteltävien tehtävien hälytysaikaa. Seurattaviksi tehtäviksi on valittu toimialoittain kaksi tehtävälajia, joista toinen edustaa riskinarvion osuvuuden kannalta kriittistä ja toinen muuten merkityksellistä tilannetta. Jokaiselle seurattavalle tehtävälajille asetetaan hälytysviiveen optimaika, jonka toteutumista seurataan suhdelukuna kaikista ko. tehtävälajin hälytyksistä. Hälytysviiveen toteutunut aika on ensimmäiselle hälytettävälle yksikölle lähtevän hälytysviestin ja hätäpuheluun vastaamisen aikaleimojen erotus.

700 A Elottomuus
704 A Rintakipu

202 A Liikenneonnettomuus
402 A+B Rakennuspalo

031 A Ampuminen
032 A Puukotus
361 A Kotihälytys

8. Maahanmuuttohallinto

Sisäasiainministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa, vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta, edustaa maahanmuuttoasioissa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä ja huolehtii Maahanmuuttoviraston toimintaedellytyksistä. Sisäasiainministeriö yhteen sovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa hallinnonalojen välillä. Sisäasiainministeriö vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta ja yhteensovittamisesta sekä ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinoimisesta.

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, maasta poistamiseen, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita, vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilöönottoyksikön käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto ylläpitää ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää (UMA) ja tuottaa tietoja viranomaisille ja kansainvälisille järjestöille.

8.1. Suunnittelukauden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Luodaan selvä ja avoin maahanmuuttopolitiikka, jonka perustana ovat hallitusohjelma sekä sen perusteella laadittu Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategia. Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on maahanmuuttopolitiikan linja, joka tukee suvaitsevan, turvallisen ja moniarvoisen Suomen rakentamista sekä lisää Suomen kansainvälistä kilpailukykyä. Lainsäädäntöä uudistetaan tarpeen mukaan ottaen huomioon työvoiman tarve, maahanmuuttajien moninaiset lähtökohdat ja tarpeet sekä kansainväliset velvoitteet.

Maahanmuuton lisääntyessä panostetaan maahanmuuttohallinnon lupaprosessien kehittämiseen sekä vahvistetaan viranomaisyhteistyötä ja verkostoitumista Maahanmuuttoviraston, Rajavartiolaitoksen ja poliisin välillä. Tehostetaan laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan vastaista toimintaa. Varmistetaan kansainvälisen suojelun velvoitteiden toteutuminen turvapaikkamenettelyssä ja vastaanotossa.

Hakemusruuhkaa purettaessa kiinnitetään samalla huomiota päätösten oikeusvarmuuteen. Tavoitteena on, että muutoksenhakutapausten määrä, joissa maahanmuuttoviranomainen on tehnyt selkeän laintulkinta- tai menettelyvirheen on alle 5 % valitusten kokonaismäärästä.

Vastaanoton kokonaiskustannuksia sopeutetaan turvapaikanhakijoiden määrää ja käsittelyaikojen lyhenemistä vastaavasti. Niin ikään kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntaan siirtymisen tulee olla viiveetöntä. Kuntiin sijoittamisessa prosessin omistajuus on ELY-keskuksilla. Maahanmuuttovirasto ja turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset toimivat yhteistyössä ELY-keskusten ja kuntien kanssa pakolaisten kuntiin sijoittamisessa. Maahanmuuttovirasto tai vastaanottokeskukset voivat kuitenkin vain vähän vaikuttaa odotusajan pituuteen, koska vastuu kuntiin sijoittamisesta kuuluu Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan.

8.2. Keskeiset toimenpiteet vuonna 2013

Keskeisenä tavoitteena on varmistaa hallitusohjelman mukaisten maahanmuuton tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen hallituskaudella. Hallituksen esitykset lainsäädännön muuttamiseksi laaditaan etupainotteisesti hallituskauden alku- ja keskivaiheilla. Vuoden 2013 aikana valmistuvat maahanmuuttopolitiikkaa kokonaisvaltaisesti linjaava maahanmuuton strategia.

- Työryhmän ehdotus Maahanmuuton tulevaisuus 2020 –strategiaksi valmistuu tammikuun lopussa 2013, minkä jälkeen ehdotus lähetetään lausunnolle. Strategiaa esitetään valtioneuvoston hyväksyttäväksi keväällä 2013. Strategian tavoitteena on luoda yhteinen näkemys maahanmuuton kehityssuunnasta ja tavoitteista Suomessa. Strategiaa on valmisteltu laajassa yhteistyössä pyrkien näin varmistamaan mahdollisimman laaja sitoutuminen sen toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Strategian toimeenpanon edellyttämä valmistelu käynnistetään välittömästi strategian hyväksymisen jälkeen ja päätetään tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

- Jatketaan perhesideoleskelulupiin jo tehtyjen säännösmuutosten vaikutusten seuranta. Vuonna 2012 tehdyn selvityksen ja siitä saatujen lausuntojen perusteella valmistellaan tarvittaessa muutokset ulkomaalaislakiin kansainvälistä suojelua saaneiden perhesidelupien osalta
- Toimitaan aktiivisesti EU:n yhteisen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan aikaansaamiseksi.
- Turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeuttamiseksi otetaan käyttöön maahanmuuttoviranomaisten moniviranomaismalli MPR eli Maahanmuuttoviraston, poliisin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoimintamalli. Määritellään koko turvapaikkaprosessille yhteiset tavoitteet ja aloitetaan selvitykset koskien tarvittavia toimenpiteitä.
- Maahanmuuttohallinnon tuloksellisuuden parantamistyöryhmän tavoitteena on tehostaa maahanmuuttoviranomaisten toimintaa siten, että valtionhallinnon menokehyksissä edellytetyt toiminnan tehostamiseen liittyvät säästöt turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminnan menoissa saavutetaan vuoteen 2015 mennessä. Samanaikaisesti huolehditaan päätöksenteon laadun säilymisestä vähintään nykyisellään. Kehitetään vastaanottotoimintaa ja selvitetään vastaanottojärjestelmän uudistamistarpeet.
- Määrärahakehysten ja talousarvion valmistelussa pyritään turvaamaan maahanmuuttohallinnolle riittävät resurssit, jotta hallinto pystyy tuloksellisesti vastaamaan kasvavaan maahanmuuttoon.
- Valmistellaan hallitusohjelman edellyttämällä tavalla lainsäädäntömuutoksia, jotka koskevat alaikäisten säilöönottoa ja säilöönnoton vaihtoehtoja.
- Kehitetään edelleen maahanmuuttohallinnon lupaprosesseja hyödyntämällä täysimääräisesti ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) mahdollisuuksia. Jatketaan UMA-järjestelmän sähköisen asioinnin osuuden käytön laajentamista.
- Vakiinnutetaan vapaaehtoisen paluun järjestelmä.
- Jatketaan ponnistelua kahdenvälisen paluuyhteistyöpöytäkirjojen aikaansaamiseksi.
- Selvitystyön pohjalta päätetään maahanmuuttoasioihin keskittyvän osaamiskeskuksen toteuttamistavasta. Osaamiskeskuksen kautta pyritään muun muassa selkiyttämään ja tehostamaan maahanmuuttoa koskevaa tilastointi- ja tutkimustoimintaa sekä hyödyntämään maahanmuuttoasioiden parissa työskentelevien käytännön kokemuksia maahanmuuttohallinnon kehittämisessä.
- Tuetaan Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) toiminnan vakiintumista ja pyritään sijoittamaan virastoon kansallisia asiantuntijoita.
- Osallistutaan aktiivisesti oikeus- ja sisäasiain rahastojen uuden monivuotisen ohjelman kansalliseen valmisteluun ja vaikutetaan siihen, että hallinnonalalla pystytään täysimääräisesti hyödyntämään uusista OSA -rahastoista ja muista mahdollisuuksista saatava hyöty.

8.3. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2014-2017

Suomeen muutetaan pääasiassa perhesiteiden, työn ja opiskelun perusteella. Maahanmuuton ennakoidaan kasvavan ottaen huomioon globalisaation jatkumisen, kansainvälisten opiskelumahdollisuuksien lisääntymisen sekä Suomen väestörakenteen vanhenemisen. Ulkomailta tarvitaan uutta työvoimaa, vaikkakin työvoiman maahanmuutto on riippuvaista talouden suhdanteista. Vaikka Suomeen tulleiden turvapaikanhakijoiden määrä on vuosien 2011-2012 aikana vähentynyt verrattuna aikaisempiin kahteen vuoteen, ei maailmalla pakolaisten määrässä ole tapahtunut vähenemistä. Aseellisten konfliktien ja humanitaaristen katastrofien määrässä ei ole näkyvissä merkittäviä muutoksia. On mahdollista, että turvapaikan hakijamäärät kääntyvät Suomessa myös nousuun. Maahanmuuttohallinnolle tulee turvata riittävät resurssit, jotta hallinto pystyy vastaamaan lisääntyvään maahanmuuttoon ja asiamäärien kasvun jatkumiseen.

- Varmistetaan maahanmuutto 2020 strategian toimeenpano ja peilataan strategian soveltuvuutta toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.
- Arvioidaan ulkomaalaislain kokonaistarkastelun yhteydessä ulkomaalaislupaprosesseja koskevia menettelyjä ja vastuita siinä sekä mahdollisuutta keskittää lupaprosesseja nykyistä tiiviimmin Maahanmuuttoviraston hoidettaviksi. Arvioidaan myös, tehostaisiko Maahanmuuttoviraston kokonaisvastuu ulkomaalaisprosesseista käsittelyä sekä harkitaan, onko poliisin nykyinen rooli kaikilta osin välttämätön.
- Maahanmuuton tilastointi- ja tutkimustoimintaa selkeytetään ja tehostetaan Maahanmuuton osaamiskeskusta hyödyntäen.
- Tehostetaan viranomaisyhteistyötä laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnassa.
- Sijoitetaan keskeisiin maahantulomaihin maahanmuuton yhdyshenkilöitä käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa.
- Kehitetään maahanmuuttohallinnon ohjausta tuloksellisuuden parantamiseksi.
- Jatketaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämistä, jotta jäsenvaltioihin saadaan mahdollisimman yhdenmukainen lainsäädäntö, joka täyttää pakolaissopimuksen ja muiden keskeisten ihmisoikeussopimusten vaatimukset.

8.4. Maahanmuuttovirastolle asetetut tulostavoitteet vuonna 2013

1. Turvapaikkahakemusten käsittelyä nopeutetaan viranomaisyhteistyötä ja turvapaikkaprosessia kehittämällä. Erityisenä painopisteenä on turvapaikkahakemusten käsittely, jonka tulee nopeutua 50 % vuoden 2011 tasosta vuoteen 2014 mennessä.
2. Sopeutetaan turvapaikanhakijoiden vastaanottokapasiteetti vastaamaan hakijamääriä, varmistetaan kustannustehokas vastaanotto. Keskitetään hankintoja ja tehostetaan toimintaa yhdenmukaisen ohjauksen avulla.
3. Pidetään kaikkien päätösten määrä vähintään vireille tulleiden asioiden tasolla.
4. Kehitetään edelleen maahanmuuttohallinnon lupaprosesseja hyödyntämällä täysimääräisesti ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) mahdollisuuksia. Tarjotaan kattavasti lupaprosesseihin liittyvät sähköiset asiointipalvelut hakija-asiakkaille.
5. Kehitetään maahanmuuttoon liittyvää tilastointia hyödyntämällä mm. UMA-järjestelmän raportointimahdollisuuksia.
6. Viedään uusi viestintästrategia osaksi käytännön työtä.
7. Jatketaan vastaanottojärjestelmän uudistamista siirtymällä hajasijoitettuihin asuntopohjaisiin keskuksiin siten, että laitostyyppisiä vastaanottokeskuksia on jatkossa vain ns. transit-vastaanottokeskukset.
8. Toteutetaan käytännön työssä Maahanmuuttoviraston palveluperiaatteita sekä visiota Maahanmuuttovirastosta johtavana, asiantuntevana yhteistyökumppanina ja palveluosaajana.

8.5. Talous ja toiminnallinen tuloksellisuus

Talouden ja toiminnallisuuden tuloksia tarkastellaan maahanmuuton, kansainvälisen suojelun, turvapaikan hakijoiden vastaanotto toiminnan, paluumuuton ja Suomen kansalaisuuden osa-alueilla ja tuloksellisuutta mitataan keskeisten suoritteiden avulla.

Maahanmuuttopäätökset	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Maahanmuutto								
Työntekijän oleskelulupa-päätökset, kpl	3 962	4 045	6 400	6 600	6 700	6 700	6 700	6 700
Opiskelijan oleskelulupa-päätökset, kpl	5 094	6 041	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Keskimääräiset käsittelyajat, Migri/ kokonaiskäsittelyaika (vrk):								
Työntekijän oleskelulupa	65	43/108	51/94	30/65	30/65	30/65	30/65	30/65
Opiskelijan oleskelulupa	26	38	18/20	30	30	30	30	30
Oleskelulupapäätöksiä ja maastapoistamispäätöksiä/htv	419	448	403	490	510	510	510	510
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	4 326	4 731	3 858	3 969	3 780	3 780	3 780	3 780
Henkilötyövuodet	65,54	76,5	77	68	68	68	68	68
Kansainvälinen suojelu								
Turvapaikkapäätökset, henkilöä	5 873	3 643	3 800	3 800	4 000	4 000	4 000	4 000
Turvapaikkahakemuksen keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	170	263	250	210	180	180	180	180
Turvapaikkapäätöksiä/htv	47	37	38	38	50	50	50	50
Toimintamenomääräraha, 1 000 euroa	8 289	6 060	5 303	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300
Henkilötyövuodet	125,59	98,0	99,0	100	100	100	100	100
Turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta								
Vastaanotto keskuksen käyttöaste keskimäärin %	85,0	78,5	98,5	92,0	92,0	92,0	92,0	92,0
Määräraha, 1 000 euroa (momentti 26.40.63)	97 027	77 908	69 794	57 589	51 401	45 217	45 217	45 217
Henkilötyövuodet (valtion vastaanotto keskus)	104,2	97,4	95	103	103	103	103	103
Toimintamenomääräraha, 1000 euroa (vastaanotto toiminnan ohjaus Maahanmuuttovirastossa)	264	272	337	378	360	360	360	360
Henkilötyövuodet (vastaanotto toiminnan ohjaus Maahanmuuttovirastossa)	4	4	4	6	6	6	6	6

Maahanmuuttohallinto	toteuma 2010	toteuma 2011	arvio 2012	TAE tavoite 2013	TTS-kausi			
					2014	2015	2016	2017
Paluumuutto								
Paluumuuttovalmennukseen osallistuneet henkilöt	412	486	486	450	450	450	50	0
Kielikokeisiin osallistuneet henkilöt	548	698	638	800	900	1 100	500	0
Määräraha, 1 000 euroa (momentti 26.40.20)	469	592	600	876	876	876	438	0
Henkilötyövuodet	3	4	4	4	4	4	2	0
Suomen kansalaisuus								
Kansalaisuuspäätökset, kpl	3 250	4 497	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Kansalaisuusilmoitukset, kpl	2 055	676	900	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Keskimääräiset käsittelyajat, (vrk):								
Kansalaisuushakemukset (keskimääräinen käsittelyaika)	385	373	350	265	254	244	238	238
Kansalaisuushakemukset (ns. selvät eli hakijalla kansallinen passi eikä lisäselvitystarvetta,	300	336	319	200	180	180	180	180
Kansalaisuushakemukset (ns. muut, kokonaiskäsittelyaika)	500	590	450	360	360	360	360	360
Kansalaisuuspäätöksiä, hakemukset/htv*	111	161	290	257	257	257	257	257
Toimintamääräraha, 1 000 euroa	1 938	1 736	1 614	1 890	1 800	1 800	1 800	1 800
Henkilötyövuodet	29,37	28	31	35	35	35	35	35
Yhteensä								
Määrärahakehys, 1 000 euroa (Momentti 26.40.01 Maahanmuuttoviraston toimintamenot)	20 253	17 818	18 544	18 145	17 390	17 207	14 507	14 507
Henkilötyövuodet	305	287	298	298	298	295	295	290

* Laskentatapa on muuttunut vuonna 2011 siten, että hakemusmäärien sijaan lasketaan hakijamääriä, yhdessä hakemuksessa saattaa olla useita hakijoita. Päätösmäärät ovat kasvaneet myös prosessiuudistuksen myötä, jolla on lisätty päätöksenteko-oikeuksia.

8.6. Säädosvalmistelu

Aikaisemmin käynnistyneet vuonna 2013 jatkuvat lainsäädäntöhankkeet sekä vuonna 2013 käynnistyvät uudet säädöshankkeet:

EU-säädöshankkeet:

- Pitkään oleskelleiden direktiivin muutos
- Yhdistelmälapadirektiivi
- Määritelmädirektiivi
- Vastaanottodirektiivi
- Vastuunmäärittämisasetus (Dublin II)
- Eurodac -asetus
- Turvapaikkamenettelydirektiivi
- Kausityöntekijädirektiivi
- Yritysten sisällä siirtyviä henkilöitä koskeva direktiivi
- Kolmansien maiden kansalaisten maahantulo tieteellistä tutkimusta, opiskelua, oppilasvaihtoa, palkatonta harjoittelua tai vapaaehtoistyötä varten

Kansalliset säädöshankkeet:

- Ulkomaalaislain perheen yhdistämissäännösten tarkistaminen
- Ulkomaalaislain tarkistaminen suhteessa Schengenin rajasäännöstöön
- Ulkomaalaisten säilöön ottamista koskevien säännösten tarkistaminen
- Ihmiskaupan uhreja koskevan lainsäädännön kehittäminen
- Valtioneuvoston asetus kansalaisuudesta
- Vaihtoehtoiset tavat vastaanottaa oleskelulupahakemuksia ulkomailla
- Vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttaminen
- Kansainvälistä suojelua hakevalle annettava yleinen oikeudellinen neuvonta
- Sisäasiainministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta

Kansainväliset sopimukset:

- Takaisinottosopimus Venäjän kanssa. Täytäntöönpanopöytäkirjan voimaansaattaminen
- Takaisinottosopimus Kosovon kanssa
- Suomen ja Uuden-Seelannin välinen järjestely koskien maiden välistä työlomajärjestelmää (sopimuksen muutos)
- Työlomajärjestely Kanadan kanssa

Vuosina 2014-2017 käynnistettävät esiselvitykset ja lainsäädäntöhankkeet

- Maahanmuuttoon liittyvien rekisterisäännösten tarkistaminen
- Selvitys kansalaisuuslain kokonaisuudistustarpeesta
- Selvitys ulkomaalaislain kokonaisuudistustarpeesta
- Sisäasiainministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta (vuosittain)

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.intermin.fi